

JÉZUS, A TESTVÉRÜNK

Giang testvérnek

MARC HAYET PFJ. PRIOR

2001. február

HISZEK JÉZUSBAN, A TESTVÉRÜNKBEN

Hallottam Őt a názáreti zsinagógában:

„Az Úr lelke rajtam, hogy meghirdessem a szegényeknek a jó hírt, a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, az elnyomottaknak a szabadságot, mindenkinek az Úr kegyelmének esztendejét. Mindez ma teljességedet be.”

Határozott beszéd ez. Hogyan lehetséges, hogy az eljövendő ország benne valósul meg? Hiszen ő egy közülünk Názáretből, József és Mária fia?

HISZEK JÉZUSBAN, A TESTVÉRÜNKBEN

Őt követtem, megpróbáltam megérteni, mihez hasonló az Ország? Megérinti a leprásokat, befogadja a bűnösöket, a megszállottakat megmenti, az eltévedt asszony átöleli a lábát, és még az idegent is meghallgatja és megdicséri a hitét. Meghallgatja a századost is, a megszálló katonát, betér Zakeushoz, ehhez a népet kiszipolyozó vámszedőhöz. Ahol kirekesztett, megvetett emberre talál, ott jelen van.

S ezt meg is indokolja: nem az egészségesekért jöttem, hanem a betegekért. Atyám nem akarja, hogy egy is elveszen e kicsinyek közül, akik az én testvéreim.

HISZEK JÉZUSBAN, A TESTVÉRÜNKBEN

Amikor a gonosztevők közé sorolták, végleg kizárták maguk közül, halálra ítélték. Én is ott voltam és távolról szemléltem. Ki gondolt azon a napon az Országra? Kitörölték az élők sorából. „Ne az én akaratom legyen, hanem a tiéd, Atyám, bocsáss meg nekik, nem tudják, mit tesznek. Miért hagytál el engem?”

Egy másik kirekesztett, aki még hitt benne, vigasztaló szavakat vár és ezt kéri:” Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz a te országodban.”

HISZEK JÉZUSBAN, A TESTVÉRÜNKBEN

Feltámasztott engem önzésemből és félelmemből, amikor elküldte Magdolnát:” keresd meg testvéreimet és mondd nekik, fölmegyek Atyámhoz, a ti Atyátokhoz, Istenemhez, a ti Istenetekhez, testvéreim.”

Kiárasztotta ránk Lelkét. Kezdtém megérteni, mit mondtak a régiek: ”Miután szólt a próféták által, napjainkban Fia által szólt. Istent soha nem látta senki. Az Egyszülött Fiú, aki az Atya keblén nyugszik, Ő ismertette meg velünk és feltárta terveit. Arra rendelt, hogy Fiának képmásai legyünk, hogy a sok testvér között Ő legyen az elsőszülött. Istennél volt az Ige és az Ige testvérünké lett.”

HISZEK JÉZUSBAN, A TESTVÉRÜNKBEN

És hiszem, hogy arra hívtam, hogy én is a testvére legyek.

SZERETETT TESTVÉREIM!

Miért kezdem ezt a levelet ezzel a hitvallással? Először is azért, mert azt gondolom, hogy valamennyiünket rendszeresen felszólít, hogy válaszoljunk kérdésére: ki vagyok én a számodra? Mindenkinek ki kell mondania újra, hogyan szólította meg őt Jézus és vezette a fraternitás útján. Újra be kell járni mindenkinek a tanítvány útját, és újra szemlélni, mit tesz Jézus, hogy feltárja a misztériumot, amit ki akar nekünk nyilatkoztatni.

Számomra Újra bejárni ezt az utat azt jelenti, hogy mindig abba a centumba jutok, ahol üzenetként Jézus szívét találom: az Ország örömhírét, a testvériség országát. Ez a második szempont, amelynél szeretnék ma egy kissé elidőzni.

I. RÉSZ: HISZEK JÉZUSBAN, A TESTVÉRÜNKBEN

*„Arra rendelte őket, hogy Fiához hasonlóak legyenek, hogy Ő legyen az elsőszülött a sok testvér között.
/Róm.8,24./*

Gyakran mondjuk, hogy a keresztény hit középpontjában a megváltó megtestesülés misztériuma áll: „az Ige testté lett értünk emberekért, a mi üdvösségünkért.” Úgy tűnik, hogy ezt így kimondani nem elegendő. El kell hagyni az elvont kifejezéseket, és Jézust szemlélni: ki Ő és mit tesz. Erre akartam utalni a hitvallással, amellyel kezdtem.

Jézus egy názáreti ember, akit népének kultúrája jellemez. Egy közülünk, övéi így fogadják el őt. Nem tartozik a vallás specialistáinak osztályához. Amikor beszélni kezd, aki hallgatja és közeledik hozzá, abban a szabadság rendkívüli benyomását kelti és személyes kapcsolatban áll azzal, akitől jön, és Atyjának nevezi. Ezt a szabadságot mindig azonos értelemben használja. Minden embert egyetlen személynek tekint, akinek az élete értékes, ezt az életet akarja megújítani mindenütt, de főleg ahol ez megsérült. Valójában meg akarja újítani a kapcsolatokat, amelyek éltetik az embert, az Istennel való kapcsolatot, „bűneid bocsánatot nyertek”- mondja egy olyan kultúrkörnyezetben, ahol spontán módon összekapcsolódott a betegség és a bűn/, és a többi emberrel alakuló kapcsolatokat. Harcol korának minden olyan törekvésével, amely kizár valakit a társadalomból. Isten mindenek előtt azt akarja, hogy az ember éljen: „a szombat az emberért van; nem az szennyezi be az embert, amit magához vesz, hanem ami a szívéből fakad.” Valamennyiünket magával ragad Jézus stílusa. Ez a stílus kinyilatkoztatja az Atya arcát: „Tanuljátok meg tehát, mit jelentenek ezek a szavak, amelyek Istentől származnak: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot.” Ez a stílus feltárja Jézus arcát: „Bármit tesztek e kicsinyekkel, akik a testvéreim, velem tettétek.” Isten emberré lett, pontosabban: Isten a testvérünké lett.

Nyilvánvaló az is, hogy így lett a Megváltónk. Más levelekben már szoltam arról, amire Yves Beckart munkája inspirált a „go-el”-ről, a megváltóról. Még visszatérek erre, de most Isten szavára utalnék a Zsidókhoz írott levélben. Mielőtt bőven kifejténé Jézus új és egyedüli papságáról szóló tanítását, Aki „egyszer s mindenkorra megváltott minket” /7,27./, a szerző előadja a nélkülözhetetlen feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy „üdvösségünk kezdeményezője legyen. /2,10/ Mindig nagy hatással volt rám, amikor felismertem, „hogy az egyetlen feltétel, hogy testvér legyen: „mindenben hasonlóvá kellett lennie testvéreihez, hogy irgalmas főpap legyen, ugyanakkor Isten arra rendelte, hogy elvegye a nép bűneit.”/2,17./ „Nem olyan főpapunk van, aki képtelen elviselni gyengeségeinket: hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett - kivéve a bűnt. Nagy bizalommal közeledjünk tehát a kegyelem trónjához, hogy irgalmat nyerjünk, hiszen Ő mindig él, hogy közbenjárjon értünk.” /4,15 kk.7,25./

A 4,15-höz tartozó magyarázat a TOB-ban így értelmezi ezt a helyet: „Jézus földi megpróbáltatásai közel hozták Őt az emberekhez és megalapozzák a bizalmat. Nem távolodnak el Istentől, sőt ellenkezőleg, Istenhez emelkednek, mivel Jézus nem esett bűnbe. Közel van az emberekhez, a megdicsőült Krisztus, a tökéletes főpap.” Semmit nem kell ehhez a szöveghez fűzni, önmagáért beszél. Hacsak azt nem próbáljuk pontosabban kifejezni, hogy mit jelent: Jézus mindenben hasonlóvá lett hozzánk. Nem csak arról van szó, hogy átment a halálon - bár ez a legjelentősebb próbatétel, - de egész élete arra szolgált, hogy egy legyen közülünk azért, hogy az Atya országa növekedjék.

Ilyen értelemben Jézus közbenjárása teljesen beleillik a Biblia nagy közbenjáróinak sorába. Közös karakterük a nagy közelség Istenhez és a mély gyökerek, amelyek népükhöz kötik őket. A közbenjárót nem arra rendelték, hogy kérjen, nem is a kettő között van: Ő mindkettővel egy és ez egyedüli fegyvere, amely lehetővé teszi, hogy a megsérült kapcsolatot helyreállítsa.

Ábrahám, „aki elől Isten nem akart semmit elrejteni”, /Ter.18,17./ játszik ezzel a közelséggel, amikor Szodomáért közbenjár. S Isten egyszerre menti meg Lótót, aki egyedül igaz közöttük a városban, és a falut, ahová menekül.

Még szebb, amikor Mózes „szemtől szembe” /Szám.12,8./ találkozik Istennel. Miközben a nép aranyborjút készít /Kiv.32./ fellángol Isten haragja és így szól Mózeshez: „Ez a nép hűtlenné vált. Végzek veled, de belőled nagy nemzetet alkotok /9. kk./ Csodálatos Mózes válasza: „ez a nép nagy bűnnel vétkezett. Mégis, ha úgy tetszik neked, bocsáss meg neki, ha nem törölj ki engem könyvedből, amelyet írtál.” /31/ Tökéletes szolidaritás népével.

Mózes még azt is megengedi magának, hogy Istent emlékeztesse, mire kötelezte el magát, amikor ilyen kifejezéseket használ: ez a nép...vagy. A nép, amelyet kihoztál Egyiptomból. Mózes emlékezteti: gondoldj rá, hogy ez a nemzet a te néped. - és Isten belemegy a párbeszédbe:” Így van, ahogy mondd, így cselekszem, mert kegyelmet találtál nálam, neveden ismerlek”/33,17/ Milyen szép meghatározása ez a barátságának. Isten tehát személyesen kísérté el őt az úton.

Jézus testvérként élte életét, hogy újjáteremtse a testvériséget ott, ahol az megszakadt. Úgy gondolom, hogy még egy tényezőt számításba kell venni. Mindez nem „kívülről történik”, hanem rendkívül konkrét módon: „magára vállalta gyengeségeinket és hordozta szenvedéseinket.” /Iz.53,4 - Mt 8,17./ Elfogadja, hogy ugyanaz a megvetés sújtja, mint azokat, akikhez közel került: „Íme, az ínyenc, falánk és borissza ember, a vámosok és bűnösök barátja.” /11,19./ Érinti a leprásokat, és ezzel rituálisan tisztátalanná válik, ami miatt egy időre a városon kívül kell maradnia. /Mk.1,40-45./ Végül úgy hal meg, mint minden ember, minden emberért. /Zsid 2,1;5,7./ s ez nem akármilyen halál, halálra ítélt, teljesen kirekesztve, a közösségből kivetve.

S mivel a testvériség olyan messze került tőle, nem kell csodálkozni azon, hogy a „testvér” kifejezés mit jelent húsvét reggelén:” Mondjátok meg testvéreimnek, hogy menjenek Galileába, ott majd találkozunk.”/Mt.28,10./ „Keresd meg testvéreimet és mondd nekik:” fölme gyek Atyámhoz, a ti Atyátokhoz. /Jn 20,17./” A húsvétot az emberek két kapcsolatban ünnepe lték, s ez a lehetőség nyitva áll számunkra is, mert a Szentlélektől kaptuk: fíú kapcsolat az Atyával, testvéri kapcsolat Jézussal és minden emberrel.

Ez volt Isten terve az emberrel. A Genézis szerzője jól megértette ezt: a teljes bizalom kapcsolatának megszakítása Istennel, azzal a következménnyel jár, hogy az emberek közötti bizalom kapcsolata is összezavarodik, és ennek első megjelenése a testvérgyilkosság Ez Káin és Ábel története. Ellenfélnek tekinteni a testvért olyan, mint az ajtóban álló tapír, amely fölénk akar kerekedni.¹

Ne csodálkozzunk tehát azon, amikor az Evangélium az országon belüli kapcsolatokról szól és a testvér kifejezés újra, meg újra előkerül. Amikor ezeket a szövegeket egymás mellé helyezzük, aláhúzzuk fontosságukat.

„Miért látod meg a szálkát testvéred szemében?” /Mt.7,31./ ”Aki haragra gerjed testvérevel szemben, méltó az ítélőszékre. Aki azt mondja testvére nek, bolond, méltó a Gyehenna tüze re... Ha eszedbe jut, hogy testvérednek valami kifogása van ellened, menj, és előbb békülj ki testvéreddel...” / MT. 5,21-24./ Tűzben fog elveszni: ő maga okozza vesztét, életének nincs értelme, ha elutasítja a testvériséget, ami alapul szolgál. Idézni kellene Máté egész 18. fejezetét a közösség életéről, ahol a „testvér” a kulcsszó.

„Ne hívassátok magatokat rabbinak, mert egy a ti Tanítók és ti mindnyájan testvérek vagytok. Atyának se nevezetek senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, a mennyei. Mesternek se hívjatok senkit, mert egy a ti mesteretek: Krisztus.” /Mt. 23,8 kk./ Gyakran idézzük ezt a részt ebben a formában: ”Egy a ti Atyátok, ti pedig egymásnak testvérei vagytok.” Érdekes, hogy Jézus a „Mester” megszólításból kiindulva emlékeztet arra, hogy testvérek vagyunk. Ebben az összefüggésben megjegyzendő, hogy Jézus szemében, aki kinyilatkoztatja az Atyát, mi mindannyian tanítványok vagyunk, emlékeztet arra, hogy tanítani akarunk másokat. / De más szövegekben, mint pl. Mt, 12,46, a Jézushoz fűződő testvéri kapcsolat alapja „megtenni az Atya akaratát”: „Íme, az én anyám és testvéreim, aki megteszi Atyám akaratát az mind testvérem, nővérem és anyám.” /Mt 21, 28./

„Amit egynek is tesztek testvéreim közül a legkisebbekkel, velem tettétek.” /Mt. 35, 40./ Ezt a mondatot nagyon szeretjük, hiszen azt tárja fel a történelem is a különböző nemzetek összes férfi és nő tagjának, hogy a szegények szolgálata, akik az ország kapujában állnak testvérként – Jézus befogadását jelenti, aki szolidáris a szegényekkel. Nem Isten szeretetéről kérdez, mivel Isten szeretetének próbája világos: ez a testvér szeretete. Szent János első levele ezt hangsúlyozza: ”aki azt hiszi, hogy a világosságban jár, de gyűlöli testvérét, sötétségben marad. /2,9./, Tudjuk, hogy átmertünk a halálból az életre, hiszen szeretjük testvérünket.”

/3,14./ „Aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.” /4,20/ Visszhangként halljuk Jézus szavát, amikor az első parancsról szól, valamint a másodikról, amely hasonló ehhez... /Mt.22,34-40./ és hogy ezt nehezen értjük meg.

Csak a Máténál található szövegeket gyűjtöttem össze, de ennek fényében olvashatjuk az egész Újszövetséget, különösen az Apostolok cselekedeteit, ahol az első tanítványokat testvéreknek nevezi Lukács. Engedjétek meg, hogy még két verset idézzek, amit sokszor nem jegyzünk meg a fordítás miatt: „Minden embert tiszteljétek, szeressétek a testvériséget, féljétek az Istent, a királyt tiszteljétek..., ... tartsatok ki a hitben annak tudatában, hogy ugyanabban a szenvedésben van részük a világban a testvériségeknek.” /1 Pét 2,17; 5,9./ Az Újszövetségben görögül egyedül itt használja ezt a kifejezést. Arra figyelmeztet, hogy századokon át az Egyház egyik neve pontosan ez volt: fraternitás, testvériség.²

¹ A zsidó kommentár így értelmezi Káin és Ábel történetét: ”Isten elutasítja Káin áldozatát, Ábelét viszont elfogadja, és ezzel jelzi, hogy őt előnyben részesíti, ami ismétlődik a bibliai elbeszélésekben: a fiatalabb előnyben részesül az idősebbel szemben. Ez a kivételezés, amit az magyaráz, hogy a második testvérként jön a világra, a másik létezése ránehezedik...” Őrzője vagyok testvéremnek?” Felelős vagyok érte? - lázadzik Káin, amikor Isten számon kéri tőle testvére életét. A magyarázó kiegészíti: ”Őrzője vagyok-e?” Azt akarja mondani, hogy ő tanít meg arra, hogy testvére legyen. Ez az ősi gyilkosság az első megfogalmazása a messiási ígéretek: Káin és Ábel kiengesztelődéséről van szó, vagyis a különbözőségek gazdagítsák az emberiséget, és ne gyilkosságra hangolják..”(Rivelini: *Petite traité pour expliquer le judaïsme au nom juif*.p.8.)

² Michel Dujarier: *Egyház - fraternitás*. Cerf. Paris. 1991.

Bocsássatok meg, hogy Isten szava körül ekkora utat tettem meg, dehogyan is lehetne másképpen? Az egyedüli Mester, akit követni akarunk, Jézus. Tekintsünk hát fel rá és járjunk a nyomában. Szenvedése által mindent lánggra lobbantott az országért, minket is lobbantson lánggra. Egy utat választott, hogy országát felépítse, s ez az út: testvérré lenni. Úgy látom, hogy visszatérve Isten szavához, lehetővé válik, hogy megerősödjünk abban, aminek a szíve közepe Názáret, ami alapvető állásfoglalás, még pedig a testvériségé. Ez az üzenet, amelyet azoktól kaptunk, akik atyáink a hitben, amikor Jézus misztériumáról elmélkedtek a húsvét fényénél.” Mindenben hasonlónak kellett válnia testvéreihez, hogy irgalmas főpapunk legyen Isten színe előtt, hogy közbenjárjon népe bűneiért. Nem vonakodott testvéreinek nevezni őket, és ezt mondani: Nevedet hirdetem testvéreimnek”- majd ismét: ”itt vagyok, íme, én és a gyermekek, akiket Isten nekem adott.” /Zsid 2,10-18./ Ha be akarunk kapcsolódni munkájába, itt az út. Ezen az úton a Szentlélek vezet, az a Lélek, akiről Jézus mondja, hogy názáreti beszédében beiktatta, és akit az Atyától kap, hogy kiárássa. Ő teszi lehetővé számunkra is, hogy Istent Abbának szólítsuk, és egymást testvérként szeressük.

Túl merész állítás lenne azt mondani, hogy ez az igény, hogy Názáretből induljunk, és testvérré váljunk, olyan irány, ami az egész kereszténységet érinti? Nem vagyok egyedül, aki ezt állítom. Az elmúlt években hallgattam konferenciákat, vagy olvastam a föld különböző tájairól érkező írásokat, amelyek ezt állítják. Folyik a kutatás ebbe az irányba. Minden esetre, mint fraternitás, küldetésünk van, hogy minél realisabban és konkrétabban jelenlévővé tegyük a világ szívében Jézus arcának ezt az alapvető szemléletét.

Tudom, hogy már megtértekhez szólok. A fraternitásnak ez a dimenziója születésünk óta él. Jól tudjuk, hogy Károly testvért mennyire megragadta a Názáreti Jézus, és, hogy milyen radikálisan akarta követni Őt: ”elveszítettem a szívemet a Názáreti Jézusért, akit keresztre feszítettek 1900 éve, és életem azzal telik, hogy keressem, hogyan követhetném Őt amennyire csak gyengeségemtől telik.” Mekkora radikalitással követi Őt a szegénység útján. Szegényen kapcsolódik Jézushoz: ”nem szeretném életemet az első osztályon bejárni, amikor akit szeretek az utolsón halad.”, és a szegényekhez ragaszkodó szegénység: jól érzékeli az ember egy darab kenyér árát, ha maga is megtapasztalja, mennyi fáradtságba kerül annak előállítására.” Jól tudjuk, hogy ennek átadása minden vágya, hogy mindenki testvérként fogadja el, és azt a hosszú utat is ismerjük, amelyet bejárt, hogy növekedjék a testvériségben.

Azt hiszem, hogy ezt közölünk bárki elmondhatná. A hívás centrumában, amely a fraternitáshoz kapcsol, minket mindig ez a két dolog vonz, amit mindenki a saját módján él meg: Jézus vonz názáreti arcával, s ezzel ott találjuk magunkat szívünkben a vággyal, hogy osztozzunk az egyszerű emberek minden szenvedésében, nehézségében életünk végéig.” Ennek eredménye, hogy igazán gyengéd szeretettel és barátsággal forduljunk a mi világunk elhagyatott emberei felé. Mindig mélyen érint, amikor a testvéreket hallgatom, hogyan fedezték fel a fraternitást, s még inkább, amikor látom, hogyan élnek.

A fraternitás dimenziója megszületett, de úgy tűnik, manapság jobban tudatára kell ébrednünk. Fraternitásnak nevezünk minden házunkat és az egész közösséget. Egymásról is úgy beszélünk, mint testvérekről, de azt hiszem, hogy egy kicsit megszoktuk ezt a nevet, újra fel kellene fedoznünk eredeti frissességét. Ezek a kifejezések: testvér, testvériség – több mint pusztán elnevezés: kifejezik küldetésünket! A célt, amelyet az Úrtól kaptunk. Jézus olyan mély értelemben testvér, hogy nekünk is keresnünk kell, hogy minél inkább azzá váljunk. A testvér elnevezésben tűz van: ennek kell bevilágítani és átmelegíteni életünk minden dimenzióját. Semmit nem hagyhatunk ki belőle. Azt hiszem, hogy a Kapitulum, amelyet most kezdünk előkészíteni, jó alkalom lesz arra, hogy mindezt kihangsúlyozzuk. Egyre inkább meggyőződtem arról, - s ebben mind a négyen egyetértünk itt Londonban - hogy el kell mélyíteni ezt a testvéri dimenziót, újra meg kell találni valódi helyét személyesen és a közösségben. Ha valóban hivatásunk egyik központi dimenzióját érintjük itt, jó volna életünk minden szempontját ennek fényében megvilágítani. Széles út ez, amely mindenkitől megfontolást és részvételt igényel. Nagyon fontos, hogy ezt megtegyük, hogy be tudjuk mutatni a fiatal testvéreinknek hivatásunkat, segítsük őket a belépéshez, és hogy mi is megújuljunk ennek fényénél.³

II. RÉSZ: „TESTVÉR VAGYOK”

Hívás életünk szívében

„Názáret elsősorban nem a szegénységre vagy a csendre hív, hanem a testvériségre.” /Yves Becquart/

Ezt a megfontolást azzal kezdem, hogy néhány irányt megjelölök, amelyről azt gondolom, hogy ennek fényében a fraternitás megújulhat. Egyszerű panoráma ez: nézzük egyes elemeit részleteiben.

³ Dax óta, ahol a képzésről volt szó a régi felelősök találkozója előtt, feltettük a kérdést: mire képezzünk? Több válasz érkezett: mindenkinek előtte arra, hogy testvérekké váljanak.

KONTEMPLATÍV ÉLETÜNK

Mindaz, amit eddig írtam, feltételezem, hogy már ismert és megszokott gondolatok eddigi írásaimból. Hasonlókat írtam a Generális Fraternitás I. levelében, 1997 februárjában. Bocsánat, hogy magamat idézem: „Azt mondjuk, hogy életünk kontemplatív élet és valóban az, hiszen nincs más célja csak a szeretet. De ez eredetileg kontemplatív élet, mert komolyan veszi azt, ahogyan maga Jézus is az emberiséghez kötötte magát, a fraternitás és a barátság egyenlőségének kötelékével. Olyan út ez, amelyet Charles de Foucauld bejárt, az első hívást követő testvérek bejártak, amikor 50 évvel ezelőtt El Abiodból elindulva megnyitották az első munkás-fraternitásokat.

Úgy gondolom, ha el akarjuk mélyíteni életünket, minden nap új lélegzetet akarunk venni, ilyen irányban kell haladnunk, megosztani életünket, egyre inkább elkötelezni magunkat, azt mondom, bizonyos radikalitással.

Mindenek előtt el kell mélyíteni magunkban a meggyőződést, hogy amit az embereknek akarunk, azt nem vesszük el Istentől, sőt mindaz, amit megosztunk az emberekkel a testvéri kapcsolatban, a barátság egyenlőségére alapozva, egy nagy IGEN Isten emberre irányuló terveire. Ez a hit útja Isten műveiben, amely napról napra folytatódik. Hiszünk a Szentlélekben, Aki minden emberi szívben munkálkodik. Aki tehát a világban az igazságosságot, az emberi méltóságot, az ember megbecsülését keresi, nem egyszerűen a humánus műveit hajtja végre, mintha az ember magára hagyatott volna. A hit által felismerhetjük, hogy ez egyszersmind Isten ajándéka az embernek, és az ember válasza erre az ajándékra. A szeretet Istentől származik, és aki szeret Istentől született és eljut Isten ismeretére. /1Jn 4,7./

Azt is feltételezem, hogy a Taalabayelben tartott kapitulum üzenetében /1996/ ismeritek ezt a témát. Amikor az elmúlt napokban ezt újra elolvastam, örültem, hogy a meggyőződésnek ugyanazt az erejét találtam meg benne, ami a fraternitás tapasztalataiban elmélyült. Ti is újra elolvashatjátok.

„Ezért újra ki merjük mondani a Názáreti Jézus nyomaiban haladva, hogy ez a világ, ahogy van, szeretetünk megtapasztalásának helye. Itt tapasztaljuk meg Istent, itt épül az Ő országa, és itt alakul kontemplatív életünk.” Miután tekintetünket Jézus Szívére és lelkére irányítottuk, a szöveg több szempontból is kifejti, hogyan osztozunk a kicsinyekkel és találkozunk az úton az Úrral.

„Vágy a tökéletesség és harmónia után, de a betegség, a sebek, képtelenség a szeretetre, ami jelen van bennünk és körülöttünk, vajon nem ezekben munkálkodik és tárja fel magát Jézus, nem itt győzi le a halált? A testvéri tiszteletteljes közeledés készíti elő minden emberi személyiségben a helyet, hogy befogadjunk másokat, és támaszt bennünk csodálkozást: „Minden Istentől jön és Istenhez tér vissza.” A csendhez, az imádsághoz, az Eucharisztiahoz való ragaszkodásunk mindig magán viseli Názáret karakterisztikus jelét, és alapvető tényező marad az életünkben, hogy miénk legyen Jézus szemléletmódja, szíve és lelke.” /A Kapitulum szövegei és megnyilatkozásai. Taalabayel. 1-3./

Két pontot szeretnék hozzátenni mindehhez. Kétségtelen, hogy ebben a tervben: ”kontemplatív élet a világban”, ami a mi életünk, találunk valami eredetit. Nem könnyű erről számot adni és néha azt kérdezem, nem kerülünk-e zavarba szerzetes testvéreink és nővéreink előtt: alapjaiban véve tényleg kontemplatívok vagyunk? Mégis a fraternitás kezdete óta keressük, hogyan éljük, és hogyan fejezzük ki, hogy kontemplatív életünk az élet vonalában található és nem a kolostor lezártágában. Hiszem, hogy mi a fraternitásban az élet minden területén jelen vagyunk, és ezt fejezi ki a „kontempláció a világ szívében” kifejezés, amelyet a diaire-ekben, a fraternitás írásaiban is használunk. Valójában mindig újra gondoljuk és próbáljuk megfogalmazni karizmánkat. Mégis szeretném itt megjegyezni Jacques Maritain testvérünk megfontolását, amikor ezt a kifejezést használja: „kontempláció az utakon.” Az ő szóhasználatában igen mélyen határozza meg ezt az utat. „A felebaráti szeretet ugyanaz, mint amellyel Istent szeretjük. Következésképpen a testvéri szeretet Istennel hasonló természettel ruház fel. Kontemplatív magatartás ez, amely testvéreimre irányul. Nem birtokolhatom már önmagam. Igazi lemondás ez. Igényes testvéri szeretetem, amely kemény és kérlelhetetlen, mint Isten szeretete. Egy speciális aggodalom: a hibák, a szüntelen zavarok, ezeket látni és érzékelni - a fizikai és morális megvetettséget, az igazságtalanságokat, a szenvedéseket, amelyeken nem tudunk segíteni. Mindez azt igényli tőlünk, hogy ezekkel éljünk, együtt a szegényekkel!”⁴

Második megjegyzésem a képzésre vonatkozik. Azt hiszem, hogy egyik nagy felelősségünk, segíteni a fiatalokat, akik azért lépnek a fraternitásba, hogy életük mélyebb dimenzióit felfedezzék. Az osztozás terveiben

⁴ *Petits Freres de Jésus /La contemplation sur les chemins/ Jacques Maritain* füzetek 35. (1997 ősz) Michel utal több szövegre. Egyet idézek csak: ”Az elmélkedő imádság esetleg mást nem idéz elő náluk, mint fejfájást vagy álmodást. A misztikus kontempláció nem lesz jelen az imádságukban, de kezük meleg tapintása, vagy a járásuk, tekintetük, ahogyan a szegényre néznek, vagy, ahogy a szenvedést szemlélik....” Jacques Maritain: *Action et contemplation. (Œuvres complètes VI.p.721.)*

valóban ott van a szegények élete, ami magával ragad. A társadalom tiltakozása, amely a nyíltszívű embert magával ragadja, nagylelkű és lázadó, a társadalomból kizárt emberek sorsa miatt. (Meglepő, hogy ez önmagában keveseket vonz. Értékelni kell ezt az elemet, de azt hiszem, figyelmesen segíteni kell fiatal testvéreinket, hogy felfedezzék ezt a rejtett erőt, ami ezt mozgatja. Nem egyszerű humanizmusról van itt szó (bár ez is nagy dolog, és igen szép). Ha nekünk Jézus tekintetére, szívére, lelkére van szükségünk, fejlesztenünk kell ezt a szemléletet, éberségre készíteni a szívet, megtanulni, hogyan kell az eseményeket Jézus világosságánál újra olvasni, (újra értékelni). Azt hiszem, hogy a képzés kezdetén kell ezt megtenni, és nagyon szeretném, ha a fiatal fráterek kezdettől megtanuljanak egy dolgot, amit a régiek nem is olyan rosszul éltek meg: az egyszerű és testvéri osztozást ezen a területen is. „Ez a mai találkozás, amelyet megéltél, látom, hogy milyen fontos számodra, mit árul el neked Isten arcáról? Az a lázongás, amit az igazságtalansággal szemben érzel, mit művel benned?” stb.

IMAÉLETÜNK

Amikor azt mondom valakinek sajátos értelemben, hogy te a testvérem vagy, ez olyan speciális kapcsolatot jelent, amelynek eredete, hogy közös Atyánk van vagy anyánk, vagy mindkettő. Ez nyilvánvaló, de ezeket az evidenciákat néha tudatosítani kell.

A csendes imádság az életünkben. Erről szeretnék beszélni, hiszen teljesen evidens, hogy ebben gyökeredzik. Ha ennyire fontos számomra, hogy testvér vagyok, ami azt jelenti, hogy egyidejűleg mély és erős a kapcsolatom azokkal, akik ugyanezen az úton járnak, fenntartom és erősítem a kapcsolatot Atyánkkal és Jézussal, aki a mi elsőszülött testvérünk. Jézus sokszor kinyilvánítja, hogy állandó kapcsolatban él az Atyával, az Atya akarata mindennapi tápláléka, és láthatjuk, ahogyan beszél égre emelt szemmel, felsóhajt, emelt hangon imádkozik, vagy éppen csendben visszavonul. „Nem vagyok egyedül, Atyám mindig velem van”, és Jézus mégis megáll, hogy az Atyával legyen. Azt hiszem, hogy ez erőteljes indítás számunkra. Mint minden kapcsolat, az Atyával és Jézussal kialakuló kapcsolatunk is azt igényli, hogy bensőséges körülmények között tudjuk kifejezni magunkat. Jól tudjuk, hogy az a barátság, amelyet nem ápolunk, elhidegüléssel végződik és megszűnik. Nem azért megyek imádkozni, mert egy szerzetesnek egy bizonyos időt illik a kápolnában tölteni, hanem azért megyek a kápolnába, mert együtt lehetek azzal, akit szeretek, és azt kapom, ami a legjobb nekem. Olyan egyszerűen fejezte ezt ki Charles de Foucauld: „Aki szeret, megállás nélkül szeretne beszélni azzal, akit szeret, de legalább hosszasan nézni őt. Az ima nem más: családias együttlét azzal, akit szerettek. Nézem őt, mondom, hogy szeretem őt, örülök, hogy a lába elé telepedhetek, elmondom neki, hogy itt akarok élni és meghalni.” Ezért olyan fontos, hogy olvassuk, újra meg újra olvassuk az Evangéliumot, hogy újra ráataláljunk Jézus arcvonásaira, a tetteire, hogy kövessük Őt. „Az imádság - folytatja Foucauld atya - beszélgetés Istennel, a szív kiáltása Istenhez. Legyen ez abszolút természetes és abszolút igaz, a szív legmélyéről fakadó megnyilatkozás. Azért imádkozni, mert Ő az én Atyám, Ő az én testvérem. Ez ilyen egyszerű. Nem mindig van ez így - nagyon jól tudjuk ezt - mert könnyebb együtt lenni testvéreinkkel, akiket látunk, mint Istennel, akit nem látunk. Így hát szünet nélkül figyelniük kell erre a kapcsolatra az Atyával, és szeretett Urunkkal és Testvérünkkel, Jézussal és újraéleszteni hitünket. Élő személyekről van szó, akik várnak engem. „Ahogyan egy igaz barát, Jézus is meghív téged, hogy pihenj meg egy kissé nála, hogy éreztetni tudja veled barátságát, hogy megértesse veled, hogy a barátja vagy és az Atya fia, aki komolyan szeret téged.”

(Arturo Paoli: Invenit la fraternité. La Centurion. Paris.)

Fontosnak tartom ezt a kapcsolatot az Atyával és elsőszülött Fiával, mert régebben kérdés volt számomra: alapvetően egész életünk imádság, nemde? Nem találhatunk meg mindent a testvéri szeretetben, amelyre valamennyiünknek lehetősége van, mint egyedüli személyiségnek? Nem itt kapcsolódom az Atyához, hogy megtegyem akaratát, hiszen Jézus tanítványa és testvére vagyok, az ő országáért dolgozom? Életem estelén nem azt kérdik tőlem, hogy imádkoztam-e, hanem hogy szerettem-e? „Nem könnyű a válasz. Minden esetre a lényeg a szeretet. Az Isten ismeretének igaz útja ez, mondja Szent János: Aki szeret, az Istentől született és ismeri az Istent.” Az is biztos, hogy sok ember élete estelén – s reméljük, mi is így leszünk – csodálkozva örül, majd amikor fölfedezi, hogy testvéreit szolgálva az Emberfiát szolgálta, és ez megnyitja előtte az Ország kapuját. Arra is hadd emlékeztessenek, hogy nagyon fontos elmélyülni abban a tényben, hogy testvérnek lenni olyan sajátos klímát teremt, amely a mi kontemplatív kistestvér életünk sajátos értéke, s ez abból táplálkozik, és itt nyer kifejezést, ebben valósul meg. E megnyilatkozás egyik formája az imádság, amely a szeretetben valósul meg. Keresem az intim és személyes találkozást Jézus és az ő Atyjának személyével, akik megismertetik magukat velem, és nevémen szólítanak.

Szeretnék még egy kérdést érinteni és pontosítani, amit a testvérek néha kérnek tőlem, azt hiszem elég reális aggodalommal: "Imádkoznak-e még a testvérek a fraternitásokban?" Őszintén válaszolhatom, hogy igen. Mindenütt ahol megfordultam (igen kevés kivétellel), nagyon megragadott a testvérek komoly elkötelezettsége az imádságban. Kétségtelen, hogy más ritmusban és formában, mint régebben, de komolyan, bátran és kitartóan. Azt is meg kell mondanom, hogy találkoztam fiatal testvérekkel és jelöltekkel, akik növekedni szeretnének az Úrral kialakuló intimitásban és életük során ezt komolyan keresik. Így tehát nem nyugtalanságból beszélek az imádságról vagy aggódva. Azért beszélek, mert az imádság odaköt bennünket a fraternitás forrásához. „Ha egyszer elismerem, hogy egyedül Jézus képes arra, hogy fraternitást hozzon létre, magától érthető, hogy vele kell találkoznom és vele kell erről beszélnem.” (idem p.132.)

Nem hiteles az imádság, ha nem abból az elköteleződésből fakad, hogy fraternitást alkossunk, ha kívül állunk azon a megállapodáson, amely az Isten és ember közötti szövetségben jött létre. Az imádság nem lehet individualista – én és az Isten – mert az egyetlen lehető párbeszéd Istennel ebben a szövetségben jön létre. (Idem p.129.)

Gondolva fiatal testvéreinkre, szeretnék még egy megjegyzést tenni. Az imádság formáját a csendes, bensőséges együttlétet az Atyával és Jézussal, szintén tanulni kell. Azt hiszem, hogy ennek jobban tudatára ébredtünk ma, miközben a képzésről gondolkodtunk, mert igaz, hogy néha a fiatalokat magukra hagytuk a hosszú, csendes imádság idejére vagy a remeteségben. Tény, hogy az imádság annyira személyes dolog, hogy mindenkinek meg kell találnia személyes útját, de hogyan találjam meg az utat, ha senki sem vezet? Sokszor elfelejtettük az utat, amelyet bejártunk, hogy megérkezzünk oda, ahol most vagyunk, így hát a most érkezőknek nehéz hozzánk csatlakozni. Mindehhez hozzájárul, hogy a mi kistestvér imánk, sajátos útjaival és körülményeivel (zaj, fáradtság, azok kemény élete, akik körülöttünk élnek, és néha a saját életünk is ilyen... stb). Ahogyan a mi beszédmódunkban mondjuk: ez a názáreti imádság. Az „Emberek között” c. könyvben van egy fejezet: a szegény emberek imája, mindig őrzi értékét és világosságot teremt e kérdésben. De azt hiszem, mi is tudjuk segíteni egymást, ha időnként megosztjuk tapasztalatainkat. Jól tudom, hogy néha túl szemérmesek vagyunk, hogy saját tapasztalatainkról beszéljünk e témakörben, de nem olyan kincs-e ez, amit meg kell osztanunk? Abban is egymás segítségére szorulunk, hogy hűek maradjunk az imádság útján, amely rendszerint nehéz út.

A fraternitásban végzett imádságainkban van egy szegény rokon: a közös imádság. Gyakran kérdeztem magamtól, hogy miért olyan szegényes és szomorú sokszor a közösségi imánk? (Hogy igazságos legyek, egy fontos kivételt teszek: az Eucharisztia ünneplése, amire majd visszatérek. Azt is megjegyzem, hogy ismerek néhány fraternitást, ahol a fráterek dolgoznak azon, hogy a közös ima jól alakuljon. De az is igaz, hogy ez kivételes eset.) Amikor erről szólok, azt a választ kapom, hogy nem vagyunk liturgoszok és, hogy nem mindenki lelkesedik az énekért. De mindenekelőtt nem erről van szó, bár az ének sokat segíthet. Úgy látom, hogy a közös imát nem tartjuk a fraternitás fontos eseményének. Azt mondogatjuk, hogy kontemplatív életünk az emberekkel megosztott életünkből táplálkozik.

Miért értékeljük alá közös imádságunkat? Szeretném, ha új formákat keresnénk, amelyek lehetővé teszik, hogy közös imádságunk jobban kapcsolódjék az életünkhöz. Úgy tűnik, hogy gyakran élünk az imádság monasztikus életben kialakult formáival, amelyet nem terveztünk be előre az életünkbe. A zsoltárok csodálatos imák, az emberiség Istenhez kiáltása, a hálaadásé, dicséreté, könyörgésé, haragvó kiáltásé, a sírás és öröm énekei. Az emberek között élünk, megosztjuk gondjaikat. Mindennek meg kell jelennie közös imánkban. Sok más kép és szöveg is van, amely táplálhatja közös imánkat. Ezen kívül szükségünk van a lélegzetvételre, csendre – a közös ima során is. Használjuk ezeket, de ne monoton módon és öntudatlanul. Adjunk emellett lehetőséget mindenkinek, hogy kifejezhesse azt, ami a szívében van. Mindez egy kis munkát igényel és meggyőződést arról, hogy ezek fontos szempontok. Ne engedjük, hogy rutinná váljanak. A közös imádság ideje legyen fontos idő, amelyet ne úgy tartunk számon, mint fontos vallási kötelességet, hanem várjuk ezeket a perceket, amikor testvéreinkkel találkozunk legnagyobb Testvérünk és Atyánk jelenlétében és mindenkivel, aki részese életünknek.

Lényegesen kiemelem az Eucharisziát. Igaz, hogy gyakran - akár kisebb fraternitásban, akár régiótalálkozókon – olyan esemény a szentmise ünneplése, ami életünk csúcsára vezet. Gyakran lehetőség nyílik arra, hogy osztozzunk egymással az olvasmányok alapján, osztozzunk a testvérek, az emberek életében. Olykor megérezzük az imádság mélységét. Azt hiszem, ez teljesen normális dolog. Összegyűlvén az Úr körül, aki meghív bennünket és elöl, jár, újra azt tesszük, amit Ő tesz. Az Újszövetség, amelyet vérevel szerzett, és amelybe belépünk egyesülve testével és vérevel, ez a szövetség, amely által „mindenben hasonlóná lett testvéreihez.” Testvériségének terhe nehéz, teljes a bizalma és az Atyának nyújtott ajándéka. Saját testvériségünk minden terhével érkezünk hozzá és így tesz minket testvéri néppé. Az Eucharisztia ünneplése, és az ebből fakadó élet szorosan egymáshoz kötődik, egyik a másikat vonzza. Örülök neki, hogy a legtöbb régió az

Eucharisztia témáját választotta a régiótalálkozó tárgyául. Biztos, hogy ezen a ponton változott legtöbbet a régi gyakorlat. A hangsúly inkább az Eucharisztia eseményére került, mint a szentségkítételre, megváltozott a szentmisén való részvétel ritmusa is. Ezeket a változásokat néha rossz lelkiismerettel éljük át. Azt hiszem, jó lenne világosan átgondolni ezeket, ne féljünk ettől. Egyrészt lehet itt nemtörődömség, de lehet e mögött egy sokkal tudatosabb és elmélyülő részvétel. Ha mindezt nem tisztázzuk, csak tápláljuk a félreértéseket és az ítélkezést egymásról. Kell, hogy szembenézzünk önmagunkkal és egymással is.

A FOGADALMAK

Amikor a fogadalmakkal történő elkötelezettségünkről beszélünk, azzal kell kezdenünk, hogy az elkötelezettség. Válasz annak, aki megszólított és követésére elindított minket. Ez marad az alap. Amint a fogadalom egy régi szövege mondja: „Jézusért és az evangéliumért, Isten iránti szeretetből és legelhagyottabb testvéreinkért” vállaljuk az elköteleződést. De ez az elköteleződés eléggé különleges helyzetet teremt számunkra a társadalomban és az Egyházban: a cölibátus nyilvánvalóan, de az is, hogy a közösbe tesszük javainkat és életünket testvéreink kezébe helyezzük. E miatt tesznek fel kérdéseket, és várják, hogy indokoljuk meg választásunkat. Válaszaink változóak a szerint, hogy mikor és hol hangzanak el.

Mint minden szerzetes, az engedelmisség fogadalmával kifejezzük mély vágyunkat, hogy Isten akaratát keressük, ez a táplálékunk, mint Jézusé. Charles de Foucauld ezt klasszikus formában így fejezte ki: „*aki titeket hallgat, engem hallgat.*” A fraternitásban azt hiszem, hogy az engedelmisség értelmét lépésről lépésre fejlesztettük, és a tekintély szolgálata jobban kifejezi a tényt, hogy mint testvérek közösen keressük Isten akaratát. Olyan igényes út ez, mint a vertikális irányba felfogott engedelmisség. Miközben magába foglalja minden testvér aktív elkötelezettségét e keresésben, ugyanakkor életünket testvéreink kezébe helyezi.

„Isten akaratának keresése minden egyes testvértől és együtt mindenkitől nyílt és egyszerű párbeszédet kíván azok között, akik egy döntésben részt vesznek. Minden testvér aktívan keresse Isten akaratát, túllépve egyéni szempontjain, hogy mindenben megfeleljen a fraternitás küldetésének. A közös megfontolás végeztével a felelősök bátran hozzák meg a szükséges döntéseket, amelyeket mindenki nagylelkűen megvalósít.” (Konstitúció 30. II.)

Néhány hónapja a liturgiában olvastuk Mt. 9,2 textusát azokról, akik eunuch-ká válnak a mennyek országáért. Azt kérdelem: hogyan lehet manapság a cölibátus az Ország jelévé? Biztos vagyok abban, hogy a cölibátus válasz Jézus hívására, aki magával ragadott minket. Ez alapvető marad és előttünk áll Jézus saját példája. De gondoltam a nyugati társadalom körülményeire (és más társadalmakra is) ahol a szexualitásról vallott felfogás mélyen megváltozott. Az Egyház vitái a szexualitásról úgy tűnik – igaz-e vagy téves? – telve vannak félelemmel. Így hát a cölibátust úgy tekintik, mint e félelmek kifejezését, és nem az élet gazdagságának kifejezését. Eközben a mi egyházunkon belül is van pozitív irányú fejlődés e kérdésekben. Mindenekelőtt a laikusok szerepének értékelése. Újra felismerik a házasság helyes értelemben vett nagyságát, amely szintén a tökéletesség útja lehet, vagy nem az Isten és az ő népe közötti szövetség titkának a jeléről van itt szó? (Ef.5,32.) Ilyen összefüggések közepette nehéz megtalálni a cölibátus értelmét. Azt hiszem, hogy a cölibátus megmarad Isten országának jeleként, mert a társadalom és az Egyház ölen él a jel, hogy az Ország jelen van, ahol a testvéri kapcsolatok minden emberre kiterjednek, és hogy ebben a fraternitásban van valami, ami mindig megmarad. (Nem könnyű ezt megérteni, de megélni sem...) Számunkra ez egész konkrétan azt jelenti, hogy arra kötelezzük magunkat, hogy minden erőnkkel testvéri szeretettel szeretünk „minden emberi személyt”, különösen azokat, akik sem tiszteletet, sem barátságot nem kapnak senkitől, és elfogadjuk ragaszkodásukat.” (Konst.25,1.) Hány barátunk

– férfiak és nők – jelzik, hogy visszanyerték önbizalmukat, amikor megérezték, hogy feltétel nélkül elfogadjuk őket testvérként, nővérként, anélkül, hogy uralkodni akarnánk rajtuk.

Mit jelent szegénységi fogadalmat tenni azokban a déli országokban, ahol tömegével élnek a szegények? A szerzetesek szegénysége a miénk, kistestvéreké, olyan biztonságot ad nekünk, ami az egyszerű embereknek nincs meg. Használhatjuk-e hát még ezt a kifejezést ilyen körülmények közepette? A mi szegénységi fogadalmunk nem jelenti a testvéri osztozást a „szegényekkel”, ami annyit jelent, hogy tőlük tanuljuk meg a szegénységet. Konstitúciónk úgy mutatja be őket, és kétségtelenül ez a mi legjellegzetesebb karakterünk: „A kistestvérek sajátos szegénysége a különböző miliókhöz kötődik, amelyekben a fraternitások létrejönnek. A testvérek osztoznak azokban a munka, lakás és életkörülményekben, a bizonytalanságban éppen úgy, mint a hétköznapi örömeiben és megpróbáltatásaiban, amelyben szomszédaik és barátaiuk élnek. Szolidaritásban és közösségben élnek velük, és ez segíti a testvéreket, hogy hűségesek legyenek a szegénységben.” (Konst. 13.)

Szolidaritásban és közösségben élni velük azt is jelenti, hogy velük együtt aktív módon keressük az utat a felemelkedéshez.⁵

Állandóan bizonyítanunk kell, hogy elkötelezettségünk (személyesen is, de a kis közösség és az egész fraternitás szintjén is) olyan új jel a világban, amire az egész emberiség vágyik. Mindez reális feladatvállalásban valósul meg, amelynek első lépése a javakban történő osztozás. Bevallom, hogy néha csodálkozom és rosszalóan tapasztalom, hogy milyen helytelenül éljük meg ezt az osztozást.⁶

Osztozás a szegények életében.

Ismét egy olyan pont, ahol érdekes lenne fontolóra venni, mit jelent testvérnek lenni, ami életünk szívében van. Itt is változtak a dolgok és le kell ülnünk, hogy pontot tegyünk a dolgok végére.

Először is a szituáció változott: mélyült a szakadék észak és dél között, a szegény és gazdag országok között és még az országokon belül is: szegények és gazdagok között.⁷

Konkrét tapasztalataink vannak erről azokon a helyeken, ahol élünk, különösen délen. Azt hiszem, nem elég mindent szemügyre venni, meg kellene érteni az okokat is. Az új liberalizmus a hatalom abszolút formáját ölti magára az egész világon. Logikája és működése összetett mechanizmust mozgat, és azt hiszem, hogy erről tájékozódni kell és ehhez a valósághoz alakulnunk. Vannak csoportok, aki átgondolják ezeket a kérdéseket és a különböző változatokat. Úgy látom, hogy a képzés első éveitől kezdve nyitni kell ebbe az irányba kinek-kinek a kapacitása szerint.

Nálunk is sok minden változott. Hála Istennek jelenleg sok régióban olyan testvérek élnek, akik ott is születtek. Gyakran hallom tőlük a kérdést: a szegények világába ma azt az európai modellt hozzátok, ami az ötvenes években a francia munkásosztályt jellemezte? Teljesen normálisnak tartom, hogy a testvérek felteszik ezt a kérdést, és próbálják megtalálni a megoldást. Őszinte dialógusban reménykedem a különböző kontinenseken élő testvérek között, akik kérdéseket tesznek fel meghallgatva a különbözőségeket. Mindenütt fel kell tennünk a kérdést: kik ma a szegények ott ahol ma élünk, és hogyan osztozhatunk velük testvérként? A válaszok nyilván kontinensenként változnak aszerint, hogy egy testvér saját hazájában él vagy más országból érkezett. Sok más kérdés is kapcsolódik e témához. Azt gondolom, hogy a Kapitulum előkészítésekor tanulmányoznunk kell mindezt. Szeretnék megosztani veletek néhány megfontolást ezzel kapcsolatban.

Azt hiszem, hogy van egy alapvető meggyőződésünk, amelyben valamennyien egyetértünk, amit közös kincsként kaptunk: a meghívást arra, hogy amennyire csak lehet, osztozzunk a szegények életében. Szerzeteséletünk egyik karakterisztikus jele ez, amelyet az egyház elismer, és reánk bíz. Hiszem, hogy ezt mindig éltük és féltékenyen őriztük, mint egyik legféltettebb kincsünket. A szegények nem csalódtak, nálunk otthon érzik magukat, és minket is befogadnak jó értelemben és figyelemreméltó módon. Társadalmilag ez jellemez minket. Lelkileg és egyháziilag szintén. Amint Jézus számára, a mi számunkra sem fakultatív a szegények melletti döntés. Ez az út, amelyen közvetíteni tudjuk az Atya szeretetét és építeni az országot a tényleges testvériségből kiindulva.

Ez a társadalmi odatartozás azok világához, akiknek nincs nevük, befolyásuk a világ alakítására, jellemzi munkánkat, hétköznapi életünket. Újabban meglepett két fiatal reagálása, akik két kontinensről érkeztek és a fraternitásban találkoztak. Amikor először érkeztek hozzánk, visszafordultak, mert azt hitték, hogy rossz címet kaptak. Sem a ház, sem a negyed nem hasonlított egy szerzetesházhoz. Egy kicsit hasonló ez a reakció, mint ami Jézus körül alakult: tanít, de nem tartozik a törvény tanítóinak osztályához, egy közülünk. Nem azt jelenti

⁵ Jean Francois Six: *„Az emberi jogok egyetemes kartájának első bekezdése két pontra épül. Emlékezzünk csak rá, hogy az első: minden emberi lény szabad és egyenlő méltóságra születik, ehhez joga van. Kevésbé ismerjük a másodikat: egymás iránt a testvériség lelkiületével kell megnyilatkoznunk. Ez kötelezettség, nem egyszerű felszólítás. Tenni kell és nem csak szép szavakat mondani. Testvéri kölcsönösség ez egymás iránt, és nem a paternalizmus módján, jótékonykodva egymással. Minden emberi lényről van szó és nem csak egyes országok, államok közötti problémákról. Minden emberi lény érintett ebben az egyetemességben. (J. F. Six: Lettre de la sodalité Charles de Foucauld. Epiphanie. 1999.)*

⁶ *Egy mexikói jezsuita könyve a szerzetesekről, Carlos Rafael Cubarrus: Seducidos por el Dios de los probes, Narcea, 1987. - Maga a cím is irányt mutat. „A szegények Istenének vonzásában.” Azt hiszem, hogy nem fordították le sem angolra sem franciára. A szerző, amikor a szegénységben való elkötelezettség konkrét karakteréről szól, utal a fraternitásra: „Az újonnan alapított szerzeteskongregációk világosan kifejezik a szükséglet szenvedők iránti elkötelezettséget. Ez elvezet odáig, mint a Charles de Foucauld-hoz kapcsolódó alapításoknál Jézus kistestvérei és az Evangélium kistestvérei esetében, akik fogadalmat tesznek a szegények helyzetéből kiindulva, világos utalással arra, hogy szegényen éljenek: örök szegénységet fogadok, amely arra kötelez, hogy ne birtokoljak semmit és ne használjak semmit, amit egy szegény munkásember nem birtokolhat.”*

⁷ *Szándékozom megőrizni hagyományos kifejezéseinket, bár manapság különböző kifejezések vannak, ami azt jelzi, hogy a kérdést fontolgatjuk, többet kellene beszélgetnünk erről. A spanyolban például egyre többet használják a „los empobresios” az elszegényedés kifejezést, ami azt jelzi, hogy a szegénység nem semleges, oka van. Ez a kifejezés elég súlyos.*

ez, hogy egyfajta ismeretlenségre törekszünk - akik közelebb kerülnek, hozzánk végül is fölfedezik, hogy mit akarunk élni, de előbb arra törekszünk, hogy feltárjuk a testvéri kapcsolatot, ami életünket ösztökéli, mielőtt a struktúráról beszélünk, amelyben élünk.⁸

Az első szakadás, amely a legnyilvánvalóbb, a gazdasági életben tapasztalható: észak és dél, mindig nagyobb az eltávolodás a gazdagok és a szegények között az egész világon.⁹

Ilyen szempontból Jézus magatartása és szavai egészen világosak, a nép fia életének kezdetétől a végéig ez jellemzi Őt.

De sok más törés is jellemzi mai társadalmunkat. A legtöbb az előzőhöz kapcsolódik, mások kevésbé vagy egyáltalán nem, de valamennyi hordoz egy közös elemet, a közös fraternitás elutasítását: munkanélküliség és gazdasági kirekesztettség, a drog, prostitúció, de az öregség, a fogyatékos, betegség, az AIDS, ami régen a lepra volt, a homoszexuálisok kizárása, faji, vallási szakadások.¹⁰

Megdöbben szemléljük, hogy Jézus hol helyezkedik el testvéreként korának törésvonalainál. Az ő világa a peremre szorította a betegeket, a leprásokat, a megszállottakat, a prostituáltakat, a gyermekeket, de törésvonal húzódott a férfiak és nők, az igazak és bűnösök, faji, vallási törésvonal a zsidók és pogányok, (kapcsolatai a pogányokkal mindig jók voltak), vallási törések Izraelben: zsidók - samaritánusok, írástudók és a nép.

Charles de Foucauld jól látta ugyanezt a jelenséget, amikor a názáreti Jézus követése során azt szerette volna, hogy testvéreként tartsák Őt számon - mindenki testvéreként.¹¹

Tamanrassetben több törésvonal középpontjában találta magát. (Tuareg urak és rabszolgák, akik feketék, akik többségükben felszabadultak, a gyarmatosítás; iszlám és a kereszténység.)

Ugyanez a megérzés ösztönözte a frèret kezdettől már El Abiodban, akik ebben a szegény déli faluban telepedtek le muzulmán környezetben. Ezt követően pedig kis fraternitásokat indítottak és a kontinensen terjedtek el jól látható módon azzal az elképzeléssel, hogy mindenhová eljussanak, ahol elszigetelten élnek emberek, hogy egyszerűen testvéri barátságból jót cselekedvén evangelizáljanak. Mindenki felé jóságosak és készek arra, hogy adjanak, jó példájukkal vonzzák azokat, akik a papnak hátat fordítanak és ellenségesek vele szemben.” (Lettre à Joseph Hours. 1912.03.05.) Magukat vigyék el közéjük: a rabokhoz, a tengerészekhez, a vándorokhoz, a nagy üzemekbe, a leprásokhoz, a legelhagyatottabb népekhez, vagy a különösen nehéz körülmények között élő emberekhez stb. Emlékszünk még Gerold beszámolóira a cirkuszban töltött éveiről (No. 571. 1998. júli.-aug.) és Kumarra, az AIDS-es betegek között végzett munkájára (No. 577. 1999.) Franco beszámolójára az idős emberek között végzett munkájáról. (Torino)

Az első kívánság tehát az, hogy testvéreként kapcsolódjunk azokhoz, akiknek a barátságát elutasítják és hozzájuk tartozunk társadalmilag, mint egyszerű emberek. Ahhoz, hogy ilyen helyzetet alakítsunk ki, több mód kínálkozik, de ezek közül a legspontánabb és szinte kizárólagos lehetőség a munka, bár a többi sem

⁸ Igaz, más összefüggésben jegyzi meg Charles de Foucauld: „Ahogy mondjátok, az egyháziak és a laikusok világa annyira ismeretlen a másik fél előtt, hogy az első nem adható a másiknak. Biztos, hogy a papok oldalán szükség van Aquilákra és Priscillákra, akik látják, amit a pap nem lát, bejuthat oda, ahová ő nem jut be, azokkal jár, akik menekülnek előle.” Hétköznapi élet. Melyik? Manapság a nép nagy része marginalizálódik és a hétköznapi a legtöbb ember számára azt jelenti, hogy a túlélés helyzetében van. Hol a mi helyünk? Talán vissza kellene térni a híváshoz, hogy testvérek legyünk és akkor világosabban látnánk. Azt hiszem, hogy mai helyünk ott van, mindenütt ahol az emberi testvériség veszélyben van, összetört, tagadják, amit manapság az emberi társadalom törésének neveznek.

A Taamayelben megtartott kapitulum moderátora Gerard, a régiók köre után azt mondta, hogy nagyon megragadta őt, hogy valójában valamennyien a társadalom törésvonalai mentén helyezkedünk el.

⁹ A világ népességének 10 % a termel és a javak és szolgáltatások

70 %-át fogyasztja. Még durvábban ez azt jelenti, hogy a világ népességének fele, három milliárd ember, kevesebb, mint napi 2 dollárból él. Ez a gyalázat törésvonal... Az utóbbi években ez csak növekedett. Ez a szegénység egyenlőtlensége. (Le Monde, 2001 jan. 31., 17. oldal.)

¹⁰ Cabarrus már idézett művében a szegénység két kategóriáját különbözteti meg: az elszegényedők (empobrecido), a gazdaságilag szegények, akik világunk igazságtalanságára emlékeztetnek, és arra szólítanak fel, hogy dolgozzunk az igazságosságért. Ezek a föld lakosságának nagyobbik részét alkotják. És azok, akik szegények, akikért nem tehetünk semmit (pobres desahuciados) akiket a társadalom megvet, akiket a szegénység kultúrája, gyakran kábítószerek, bűnözők, a társadalom kivetettjei, sok fogyatékos ember, a végső stádiumba jutott betegek. Ők emlékeztetnek minket emberi természetünk törékenységére és arra a tényre, hogy két rossz van, amit nem tudunk vállalni: jelenlétiük szolidáris gyengédségre szólít fel, és az Ország napjának eljövételére várunk ahol az élet teljesen megújul. Arra ösztönöz, hogy a szerzetesek legyenek jelen a szegénység mindkét világában.

¹¹ Lásd Antoine Chatelard idézett munkáját. Charles de Foucauld idézi azon emberek vallási hovatartozásának listáját, akiktől azt várta, hogy a „Jézus Szíve Testvériségben a testvérei legyenek: keresztények, muzulmánok, zsidók és bálványimádók. Erre a vallási törésre gondol.

mellékes, mint a lakónegyed ahol élünk, lakásunk, egyszerű életszínvonalunk. Amikor munkáról van szó, gyakran a fizetett bér munkára gondolunk. Néhány frère szenved attól a véleménytől, amelyek szolgáltatás jellegű munkájukat kísérik (pl. a szociális vagy egészségügyi szférában), vagy, mert bizonyos felelősséget vállalnak szakmai területen. De ez az egyetlen lehetőség kínálkozott, hogy a testvérek a különleges módon megvetett emberek közelébe kerüljenek (leprások, AIDS-esek, a kábítószer áldozatai, alkoholisták...). Így tehát igaz ugyan, hogy bizonyos foglalkozásokkal együtt jár egy bizonyos társadalmi helyzet, de nem egy testvér példája jelzi, hogy nagyon jól tudták az ilyenfajta helyzetekben képviselni, hogy a kicsinyek világához tartoznak, amikor életünk más szempontjait képviselték. Ennek ellenkezője is előfordulhat, hogy az egyszerű munkát végző testvérek előnybe kerülnek dél szegényeivel, vagy északon azokkal szemben, akik a negyedik világhoz tartoznak. A lényeg mindig az marad, hogy éljük a testvériséget, és meg kell találni az útját, hogy ezt tényleg gyakoroljuk.

Úgy látom, hogy erről a fraternitásban és a régióban beszélni kell, de főleg a régióban. Fel kell mérni erőinket és törekedni kell az osztozásra.¹²

Felmérni erőinket azt jelenti, hogy figyeljünk minden frère-re és ne hagyjunk senkit olyan szituációban, amit nem bír elviselni. Ez azt is jelenti, hogy adott erőnk és hatékonyságunk tudatában sem tehetünk mindent vágyaink ellenére. Fontos tehát, hogy amit választottunk, ott igazi és jelentős elkötelezettséggel legyünk jelen. Ez az értelme annak, hogy a régió belül alakuljanak ki a változások, hogy jobban el tudjuk dönteni terveink megvalósítását. A testvériségek kiegészítik egymást a régió belül, ez vidámítja meg a szíveket.

Amikor tehát felülvizsgáljuk életünket, - véleményem szerint - fel kell tenni a kérdést, melyek ma a társadalomban húzódó törésvonalak ott, ahol fraternitásom él? És hogyan tudunk itt jelen lenni? Azt hiszem, hogy a legutóbb létrejött fraternitások elhelyezkedése, (jó néhány ilyen van) jól jelzik azt a gondot, amiről beszélek. De hozzáteszem, hogy nem csak akkor kell feltenni ezt a kérdést, amikor új alapításról van szó. Mindenütt, ahol csak élünk, rendszeresen meg kell vizsgálni az életünket ebből a szempontból. Néha az idő múlásával kockázatosává válik, hogy fraternitásunk baráti körébe bezárkózunk, bár ennek a hűségnek is nagy értéke van, nyitva kell tartani a szemünket, és más helyeket és embereket is észre kell vennünk, akik amiatt szenvednek, mert nincsenek testvéreik, nővéreik. Nyilván korlátozottak a lehetőségeink, de ne mondjuk ki túl gyorsan, hogy semmit sem lehet változtatni, és nem lehet feltárni a lehetőségeket.

Ebben az összefüggésben tovább mehetek-e és merjek-e megjegyezni valamit? A fraternitásban van egy bizonyos stabilitás (ennek hagyománya van), amely eredeti jelenség és egyedülálló a nem monasztikus szerzetes életben. Ez abból ered, hogy komolyan vesszük egy millióval kötött szövetségünket és azt a tényt, hogy a fraternitást, és nem csak egy-egy testvért, körülveszi egy baráti kör.¹³

Ám amikor egy régió tervet készít, vagy a regionális beszél a testvéreivel, teljesen lehetetlen, hogy más formában keresse a barátainkkal kialakult kapcsolatok említését. Lehetővé kell tenni, hogy a fiatalokkal új tervek szülessenek, vagy új lendületre tegyenek szert, vagy két fraternitás szorosabban összetartozzék. Tudom jól, hogy mérlegelni kell a dolgokat és tekintettel kell lenni a különböző személyiségekre. Azt is jól tudom, hogy ezek a dolgok könnyebben mennek 50 évesen, mint 80 évesen. Kijelentem, hogy mögött, amit írok, nincs egy rejtett terv, amellyel a fraternitásokat újjá kívánám szervezni. Egyszerűen újra csak arról van szó, hogy ülünk le és gondolkodjunk el együtt az eszközökről, amelyekkel éltetjük a vágyat, hogy testvérek legyünk. Lesznek esetleg olyanok köztetek, akik felszólításnak veszik mindezt, hogy bezárjanak egy fraternitást és újra induljanak, megosszák velünk tapasztalataikat, amelyben bőven van szenvedés, de néha felszabadultság, megpróbáltatások és sikerek.

¹²Lásd, amit René Page írt levelében, No. 27. 1978. márc. 2.: Mindenekelőtt azt mondja nekünk az Evangélium és a konkrét magatartás, amely különleges helyzetben jellemez bennünket, a társadalom gazdasági helyzetében, a politikai helyzetben, abba az irányba kell haladnunk amerre a hit, a hit ösztöne, az Evangélium világossága, az evangéliumi érzék irányít bennünket, hogy megálljuk a világosság és az értelmesség próbáját. Ez sokszor tetszetős út, ahol könnyen összetöri az ember a képét. Ami minket illet, hogy mi ezt még rosszul csináljuk, tapogatózva és félénken, s ez nem engedi, hogy jó legyen a lelkiismeretünk, vagy gyakran kérhessük az igazunkat, aminek alapján – véleményem szerint – problémánk nem eléggé életszerű. Hiányzik a bátorságunk, az életszerűség és a tisztán látásunk, hogy teljes felelősséggel vállaljuk, békés szívvel, ugyanakkor beismerjük, ne féljünk attól, hogy vállaljuk tévedéseinket.

¹³A Tarresben tartott kapitulum: "Testvérnek lenni meghívást jelent arra, hogy az Atya fiaivá legyünk, ugyanakkor ezt az Atyához tartozást úgy éljük meg, hogy igen konkrét módon kötődünk azokhoz, akiket a mi világunk nem fogad el testvérként. Ez jellemzi közösségi életünket, amelyben nem élhetünk az Atyához való kapcsolódás nélkül, de nem lehetünk függetlenek a szegények világától sem, amely a mi világunk, kapcsolataink a szomszédokkal, munkatársainkkal, akik együttesen jelen vannak a fraternitás életében. (Közösségi élet, názáreti élet. Tarres, 6-7. oldal.)

3. RÉSZ: TESTVÉRI ÉLETÜNK A FRATERNITÁSBAN

*„A testvéri szeretetről nem kell írnom, mert azt magatok tanultátok meg Istentől, hogyan szeressétek egymást.
(1.Tessz.4,9.)*

Arról gondolkodni, hogy egész életünkben testvérek vagyunk, természetesen elvezet odáig, hogy arról beszéljünk, hogy egymás között hogyan élünk, hogyan éljük meg a testvériséget abban a közösségben, amelyet fraternitásnak neveznek.

Tudom, hogy ez kedvenc téma. A testvéri élet vérbe és könnyekbe került mindenki számára, de vannak, akiknek különösen. Abban is hiszek, hogy a mi közös életünk tele van örömmel. Szinte mindenütt azt látom, hogy a fraternitások vagy a régiók konkrét eszközöket figyelembe véve azt keresik, hogy minél előbb legyen közöttünk a kapcsolat. Így tehát ezt a témát nagy bizalommal mertem kibontani, mivel a testvéri élet szívügyünk, és előre bocsánatot kérek azoktól, akiket ez a téma sértene. Remélem, ezt egyszerűen közölni tudják velem.

Értitek bizonyára, hogy miért kezdem ezt a témát a testvéri hivatásról szóló tágabb fejtegetéssel. Amióta férfiak és nők élnek a földön, igen nehéz testvérként és nővérként élni egymás mellett. Minden vallás álláspontja, és a testvériség minden ideálja ellenére sem kell csodálkozni azon, hogy ez nekünk is nehéz. Minket is ugyanazok a sérülések érnek, mint bármelyik embert. Másrészt, ha mint kistestvérek nem kaptunk volna más hívást, mint hogy lényünk mélyén testvérekké legyünk ennek minden dimenziójával, amiről szólok, újra neki kell látnunk és nem szabad abba hagynunk a munkát, hogy ezt megvalósítsuk.

Néhány hónapja a liturgiában Izaiás szövegét olvastuk, ami napokig hatással volt rám: ”Terhesek voltunk, vajúdtunk, de csak szelet szültünk. Nem szereztünk szabadulást az országnak és nem jöttek emberek a világra. (Iz.26,18.)

Nem nagyképűség üdvösséget, életet adni a világnak. Minden férfi és minden nő erre hivatott ezen a földön. Üdvösséget adni a földön talán így kellene nekünk, ebben a világban, ahol olyan kevés a testvériség, olyan módon megélni és tanúságot tenni arról, hogy a testvériség lehetséges, esetleg azt is megmutatni, hol van a forrása. Ez nem megy pusztán szavakkal csak napi küzdelmek árán, amikor megvalósul a testvériség azokkal, akik hozzám legközelebb állnak a fraternitásban. Csak ha meggyőződésünkkel válik és lesz kellő bátorságunk, hogy egymás között eltökélt kitartással építsük a testvériséget. Ez jelent igazi értéket a világ számára és életet ad neki.¹⁴

RÖVID VISSZATÉRÉS SAJÁT HAZÁNKBA

El kell ismernünk, hogy ami a testvéri életet illeti a fraternitásban, egy kis szülési sérülést hordoz: Charles testvérünk mindig egyedül élt. Szenvedett ettől. Különböző típusú közösségekről álmódott, ahol a testvéri szeretet egyik jellemző vonás lesz. Erről a témáról a gyakorlatban nem élhető, mégis nagyszerű dolgokat írt. Amennyire csak tehetette, testvériségben élt nagyon szeretett testvérel és Urával, Jézussal és mindazokkal, akikkel találkozott, de nem tudunk feléje fordulni, mint a közösségben megélt testvériség példája felé.

¹⁴ Michel St. Beuve levele 90. febr. Doc. 5. Előkészítő a Tarres-i kapitulumra.

„Ez elvezet addig, hogy feltegyek egy kérdést, amely közösségi életünk legalapvetőbb kérdése: tényleg hiszünk-e abban, hogy kistestvér életünket csak együtt tudjuk megélni? S hogy mindaz, amit együtt élünk meg nélkülözhetetlen ahhoz, hogy názáreti szolidaritásban éljünk a világ kicsinyeivel?

Elméletileg azt hiszem, mindenki igennel válaszolna, de a jelenlegi konkrét helyzet a fraternitásokban nem mond-e ellent a teóriának? A legutóbbi Kapitulum kiállt a szolidaritás mellett, amellyel azok mellé állunk, akiknek se nevük se befolyásuk nincs társadalmunkban. Azt szeretném, ha ez a Kapitulum az egymással vállalt szolidaritás mellett állna ki. A kettő nem mond ellent egymásnak, sőt: az egyik megmagyarázza a másikat. Feltételezve, hogy meggyőződésünk, amint az első keresztényeké, hogy igen fontos, amit a közösségek belülről élnek meg és éltető azok számára, akik kívül élnek. S még valami. A szolidaritás a testvéreknél kezdődik.

Íme, a hit néhány realitása, amire jó emlékezni.

- Azért vagyunk együtt, mert Jézus valamennyiünket nevén szólít.

- Minden testvér Istentől kapott ajándék.

- Azért vagyunk együtt, mert Jézust nem a felhőkben találjuk, jelenléte mindig férfiak és nők csoportjához kapcsolódik bármilyen tökéletlen és behatárolt legyen is az. S ez így van élete kezdetétől. Ez az Egyház misztériuma, amelynek egy parcellája a fraternitás. Sok minden megváltozott azóta, amióta megtapasztaltuk Isten arcát a szegényekben, akikkel együtt próbálunk élni. Ugyanezt az arcot fedezzük fel testvéreinkben is, akikkel együvé tartozunk. Mert „ahol ketten hárman együtt vagytok az én nevemben, ott vagyok veletek.”

- Azért vagyunk együtt, mert küldetésünk nem egymástól függetlenül ér bennünket, hanem személyesen arra hív bennünket, hogy az Országot ugyanannak a Léleknek az egységében éljük ugyanazzal a küldetéssel, amelyben mindenkinek megvan a helye, de ahol senki sem elegendő önmagában.”

Azon is elcsodálkoztunk, amikor a témáról Londonban gondolkodni kezdtünk egymás között, hogy az alapítók írásaiban sem találunk nagy dolgokat a témával kapcsolatban. Az „Emberek között” c. könyv, amely annyi témával foglalkozik, egyetlen fejezetet sem szentel a kérdésnek. A „Levelek a testvériségekhez” (I. 101.o.) hosszan beszél a testvérek közötti barátságról, de ezzel testvéri életünknek csak egy szempontját fejt ki. A többi kötetben több levelet találunk főleg karácsony körül, amelyet a testvéri egység ünnepeként emlegeti, de ezek rövid bátorítások arra, hogy testvéri módon éljünk, anélkül, hogy elmélyedne a részletekben. Azt gondolom, hogy találtam valamit az „Emberek között” Jézus Kistestvérei - fejezetében (3. rész 1. fejezet), amelyben René folyamatosan elemzi nevünk részeit.¹⁵

Amit arról mond, „hogyminden embert szeretni a testvér gyengédségével”, szívünkhöz szól, de meg kell jegyeznünk, hogy a fejezetnek ez a része, amely ezt a testvéri szempontot tárgyalja, az emberek felé irányuló testvéri szeretetről szól. Egyszerűen a végén találunk egy jelzést: „Testvéreim, biztos, hogy mindenek előtt egymás testvéreivé kell lennünk: e nélkül minden csak hazugság és képzelődés. Itt van ismét a szeretet evangéliumi következetessége, amelyre át kell adni magunkat.” Ez a *biztos* igen jelentős megjegyzés, azt fejezi ki, hogy ne tekintsük a közösségi életet magától értetődőnek attól a perctől kezdve, hogy szerzetesek vagyunk. A legelső Konstitúcióban (1936) semmit nem találunk a témáról. Egy egészen más típusú közösséget szervez. Az 1950-es konstitúció folyamatosan kifejti a témát.¹⁶

Az első lényeges szöveg, amely foglalkozik a kérdéssel az Életszabályok, 1962. A II. részt, amelyet így neveznek: „fraternitásban, vagyis az élet osztozása testvéreinkkel (p.187-295.), ennek szentelték. Ez elég terjedelmes és részletes, de az 1. fejezet a „Szeressétek egymást, ahogyan én, szeretlek titeket” és a 2. rész „Kölcsönös tehervállalás és az életrevízió” a legérdekesebbek. Ebből meríthetünk újra. Idézek a 2. fejezetből (191. oldal):

„Napról napra gyakorolni az Úr első parancsát azokkal a testvérekkel, akikkel folyamatosan együtt élünk, bizonyára nehéz. Ráadásul olyan feladat, amit soha nem fejezünk be, mert az Úr nem jelölt meg más határt szeretetünk minőségével kapcsolatban, mint a tökéletes hasonlatosságot azzal a szeretettel, amellyel Ő szeret.

Nincs jogod lustaságból, nemtörődömségből vagy gyávaságból a testvéri szeretet útján leülni az útszélre mondván, mindezek után messzire jutottál. Amennyiben ezt teszed, nem engedelmeskedsz az Úrnak.

A testvéri szeretet megvalósítása nehéz mű és hosszú lélegzetű munka. Egész életünkre elkötelez minket. Ne felejtse el azt se, hogy a legigazabb mű (a szövegben aláhúzva) minden fraternitásban. Ha ez nem valósul meg, a fraternitásból hiányzik a küldetés, hogy tanúságot tegyen az Úrról, mert senki sem találhatja meg az Istenhez vezető utat egy olyan fraternitásban, amelynek tagjai lemondanak a kölcsönös testvéri szeretetért folytatott küzdelemtől.

Nem akarom azt mondani, hogy ennek a műnek sikeresnek kell lennie – a szó átlagos értelmében – azt se gondolom, hogy soha nem lehet azzá. De ezzel szemben igenis állítom, hogy e testvéri szeretet konkrét megvalósulása a rendelkezésre álló eszközökkel szünet nélkül megvalósuljon.

Bizonyos, hogy nem csak a te testvéreidről van szó, hanem minden emberről és különösen azokról, akikkel a fraternitás kapcsolatban van. De a közelség miatt testvéreid legyenek az elsők ebben a szeretetben.”

Ha ez a relatív csend a kezdetekben figyelemre méltó, arra is fel kell figyelünk, hogy a testvéri és közösségi élet kérdése többször előkerül a priorok leveleiben, többnyire elég nyugtalan hangon.¹⁷

A kapitulumok: Alexandria (1978), Tarres (1990), Taanayel (1996) külön textust szentelnek a testvéri életnek egy-egy fontos szempontot kiemelve a szerint, hogy mivel foglalkoztak. (Tarres például a „kísérés” (accompagnement) szempontját emeli ki.) 1975 óta minden regionális találkozó tovább ragozza a témát. Az

¹⁵ Szép ez a 6 oldalas kis fejezet. Nem tudok ellenállni annak, hogy emlékeztessék benneteket a következtetésére. „Felfedezni Jézust, szeretni Őt, érte élni, elemésztődni a vágyakozásban, hogy minden embert testvéri szeretettel szerethessünk. Szomjúhozni arra, hogy a földön mindenkor kicsinyek, semmibe vett szegény munkások legyünk, ezt jelenti a neved: Jézus Kistestvére. Ennek megvalósítására kell törekedned életed minden napján úgy, hogy alázatos bizalommal átengeded magadat a Szeretet Lelkének.”

¹⁶ Érdekes, az első fejezet, amely megfogalmazza „Jézus Kistestvérei hivatásának útját. „Az élet a testvériségben a vége felé említi, mint egyik lényeges vonást, hogy „Jézus nevében és jelenlétében egyesülve „fraternitásnak” nevezett közösségekben élnek. Úgy szeretik egymást, ahogyan Jézus szerette őket, emlékeznek a szentsalád életére és a szeretet közösségében, amelyet az eljövendő ország jeleként élnek meg.” (Art.7)

Összehasonlítván a kishővérek és az evangéliumi kistestvérek konstitúciójával, mindkettő – az első fejezettől kezdve – „a közösségi élet kötelezettségéről beszél.” A kishővérek egész életére a szegénység, tisztaság és engedelmesség megfogalmazásával közösségi életre kötelezik el magukat....„Jézusért és Evangéliumáért, Istennel egyesülve és minden ember üdvösségéért.” „Az Evangélium kistestvérei elkötelezik magukat arra, hogy testvéri kis közösségekben éljenek az evangéliumi tanácsok fogadalmával.”

¹⁷ Lásd René Page leveleit 3.(1967) 12. (1971. febr.) 16. 1971. okt.) Michel St. Beuf 4.(1979) 1990. Febr., amelyet a Tarres-i kapitulum 5. dokumentumához kapcsolt.

1999-es Dax-i találkozóig, ahol hosszan idézik a Tarres-i kapitulumot. Ez jól mutatja, mennyire kísér bennünket a testvéri élettel történő foglalkozás.¹⁸

Amikor újra átolvassa az ember ezeket a szövegeket, azt is felismeri, hogy olyan módon próbálnak válaszolni egy kérdésre, amelyet ma egyre világosabban fogalmaznak meg: mit jelent a názáreti testvéri élet? Tarres és Dax olyan elemeket tártak fel, amelyeket tovább kell keresni és követni.

Bár nem érzem magamat képesnek arra, hogy ezt az utat analizáljam, ehhez hosszabb, a fraternitásban eltöltött időre van szükség, mégis néhány megfontolást megosztok veletek. A kezdeti hallgatást erről a témáról nem magyarázom azzal, hogy minden rendben ment és mindent megtapasztaltak és azt gondolták, hogy megy ez magától. Küzdeni kellett azért, hogy a kontemplatív élet új formája lehetővé váljék a világban, új jelenlét a szegények között, az ima új formái... stb. és mindezt jellemezze, amit ma Názáretnek hívunk. De nem látható elég világosan, hogy ugyanígy átgondolták-e a közösségi élet alakításának új formáját, amely szintén názáreti élet.

Másrészt közösségünk egész története azt hiszem, hogy igen nagy hangsúlyt helyezett a beilleszkedésre és az imádságra. Ez egy kicsit a mi kincsünk, sajátos karakterünk és ebbe az irányba elég messzire jutottunk. Mindehhez társul, hogy szenvedést jelent azt megérteni, hogy a szegényekkel megosztott élet mennyire elemi és élő része kontemplatív életünknek. Viszont egy kicsit félretettük a testvéri élet kérdését. Visszaemlékszem első éveimre a fraternitásban, és a beilleszkedésre: mit választasz? A rosszul feltett kérdésre a válasz egyértelműen ez volt: a beilleszkedést.

Mit tehetnék még ehhez? Történetünk egy adott pillanatában, talán azért, mert a kérdést dualista módon érzékeltük (vagy az egyik, vagy a másik) esetleg mivel a revision de vie-t, az élet revíziót egy bizonyos formában végeztük, ami nehézzé vált és nem lehetett megélni, mivel túlságosan tekintély-centrikus volt az engedelmesség, vagy egyszerűen azért, mert nem tartottuk eléggé tiszteletben a személyiségek igényeit - reakcióként a túlszervezett struktúrák elutasításában jelentkezett. Egyrészt a felgyülemlett szenvedésekre történő reagálás, de azt hiszem, hogy pozitív módon az a félelem, hogy elveszítjük a szegényekkel való osztozás ízét és szabadságát. Ebben a korszakban vált szlogenné: „nem vagyunk kolostorbéli szerzetesek”, ami önmagában nem volt negatív szlogen, hanem egy pozitív irányba történő keresés.¹⁹

Nem lehet már így élni, - mondja és gondolja több testvér, és a szétválást nem tekintik már a nagylelkűség hiányának... Magdeleine Delbrél könyveinek hatására, és Lixieux-i Kis Teréz lelkiségének újjászületésével, amely újra helyet kér a mindennapi életben, megmutatja újszerűségét és spontaneitását, megjelöli a keresés útját és irányát az Istennel való egyesülés területén, amelyet számunkra, az utca embere számára feltár és alkalmaz. Egyetlen kontemplatív rend sem fogadná el a fraternitás hagyományos életritmusát, órarendjét, amely reggel 5-órákor kezdődik és 22-órákor fejeződik be. Szétszakít bennünket a szerzetes törekvése, aki az emberek közé jön olyan eszközökkel, amelyek a monasztikus életet jellemzik, azzal a törekvéssel, amellyel egy megszentelt életet élő laikus él, és aki nem hagyja el a világot annak szolgálatára állva, hogy az emberek életét az Istennel való találkozáshoz elsegítse.

Voltak ugyanakkor más tényezők is, mint a nyugati társadalomban növekvő bizonyos individualizmus. Azt hiszem, hogy a mi testvéri életünk friss levegőt hozott mindebbe. Úgy látszik, hogy most sokkal nyugodtabbak vagyunk és tudatában vagyunk annak, hogy újra megtaláljuk a testvéri és közösségi élet fontos értelmét és útját. Hozzá kell látnunk a munkához.²⁰

¹⁸ Ezzel szemben nyilvánvaló, hogy milyen kevés válasz érkezik a testvérektől a generális fraternitás kérdéseire: számunkra milyen fontos a fraternitás karizmája? (1992) és a fraternitás az Evangélium útján. (1988)

¹⁹ Dominique Voillaume írásai között kutatva az Archívumban Renével történt utolsó találkozásunk óta megtaláltuk Do feljegyzéseit, amelyeket valószínűleg 1976-ban bekövetkezett halála előtt írt. Néhány kivonat ezekből az írásokból: „A kolostoron belül (El Abiodban) a lelkiélet sokkal kiterjedtebb volt, sokkal közvetlenebb, mint a mai fraternitásokban, amelyekben a napot a munka napirendje jellemzi, utazások, mise, adoratio, officium, elmélkedés az Evangéliumról, a környezet rendelkezésére állás, nem számítva a pszichológiai feszélyezettséget, amely néhány testvérben azt az érzést keltette, hogy a többiek elítélik. Ehhez jön még a kis közösségben megélt engedelmesség. Hozzá kapcsolódik még a munkát követő fáradtság, különböző problémák hordozása. Nehézzé válik ezen eszközök használata, rendszeressége, amely a monasztikus életből származik és elveszítjük végül az ízét és a vágyat, hogy szabadon és boldogan rátaláljunk Istenre, hogy Őt keressük a „hit örömeiben.” Az üzemekben végzett munka és a testvéri élet leszűkül az együtt élő testvérek számára, fölébreszti az idegesség lehetőségeit.

²⁰ Ehhez a munkához hozzásegíthetnek azok a szövegek, amelyeket idéztem. De szeretném ajánlani, hogy két másik dokumentumot is tanulmányozzatok. Az egyik a római kongregáció irata a szerzeteseletről, amelynek címe: „Testvéri és közösségi élet. (Doc.Cat. 2093 1994. máj.1.) A Generális Fraternitás annak idején ezt jelezte. A másik a Generális Elöljárók tanácskozása: Testvér a laikus szerzetesintézményekben (Doc. Cat.:2058. 1992. okt.) Két írás, amely az Egyházban összegyűlt tapasztalatokat tartalmazza. Nem állunk egyedül kérdéseinkkel!

NÉHÁNY SZEMÉLYES MEGGYŐZŐDÉS

Szeretném megosztani veletek néhány meglátásomat, amelyek utazásaim és találkozásaim során elmélyültek bennem, ill. továbbítani tapasztalataimat, amiket láttam és hallottam. Sokat kerestünk immár a fraternitásban és kérdés irányában és találtunk utakat, amelyeket egymásnak ajánlhatunk.

Első meggyőződésem, hogy a testvéri élet megvalósítandó cél, elkötelezettség. Jeleztem ennek értelmét, hozzá kell még látni az emberiség közös célját: megvalósítani, építeni a közösséget, és megpróbálni minden lehetőséget, ami megvalósíthatóvá teszi mindezt, hiszen ez az élet. De szeretném hangsúlyozni, hogy a testvéri élet nem egyszerű tény: együtt vagyunk, ez egy életterv, együtt akarunk lenni. Kezdetben sokszor van egy természetes szimpátia, amikor a különböző temperamentumok könnyen élnek együtt, de távolról nem mindig ez a helyzet. Még tőle is annyira különbözők, mégis vállalom, hogy testvérként éljünk. Tudjuk, hogy ez milyen nehéz, de hozzá kell tennünk: azok az emberek, akikkel úgy érzem, hogy harmóniában élek, vállalni kell az elkötelezettséget, hogy testvérként éljünk. Nem elég, ha engedjük, hogy a szimpátia tartson össze minket, vagy éppen az antipátia, meg kell teremtenünk valamit, ami ennél sokkal mélyebb és soha nem ér véget. „Egymás felé Isten türelmével viseltessünk”, mondja a Konstitúció 70. pontja. Mindenki saját történetével van jelen. Ahhoz, hogy teljesen szabadok legyünk és békések, az egész élet feladata. Nem is olyan egyszerű dolog, hogy bízzunk önmagunkban és másokban, sem az, hogy igaznak találtassunk mások előtt.

Egy másik meglátásom: van egy ideálunk a testvéri életről, és néha ez az ideál ahelyett, hogy dinamizálna, és előbbre segítene, elbátortalanít, mert irreálisnak tűnik: a barátság ideálja nagy áttekinthetőséget, harmóniát, békét, felhőtlen megértést feltételez. A barátság úgy érkezik, mint mennyei ajándék. Mindenkinek kívánom, hogy megtapasztalja felszabadító erejét. De ez igen ritka. A testvéri élet más dolog, több mint a béke, küzdelembe vezet. Amint elhatározom, hogy testvérként élek másokkal, a testvéri élet kezd megvalósulni, minden gesztus növeli és fejleszti, de máris jelen van. Igazsága és szépsége lassan-lassan bontakozik ki. Végtelen folyamat ez. Mindig messzebb juthatunk, de ennek az útnak nincs végcélja. Olyan, mint a horizont, amely elénk tárul, jelen van az úton amennyiben küzdök azért, hogy életben tartsam.

Utolsó meglátásom: a testvéri kapcsolat mélységesen emberi mű. Az emberi momentumnak nagy jelentősége van. A testvériség ugyanakkor a hit műve. Tudjuk jól, hogy Jézus, a mi idősebb testvérünk által adta nekünk az Atya a fiak lelkét, és Ő kéri tőlünk, hogy testvérként éljünk. Így tehát életünk Istenhez kapcsolódó kihívás. „Te mondtad, hogy lehetséges, hogy megújult és testvéri kapcsolatban éljünk. Szavadon fogunk. Amit megígértél, add meg nekünk.” Szent Pál szépen fogalmazza meg azt, ami tanúságot tesz a hit dimenziójáról: „Magától az Istentől tanultátok meg, hogyan szeressétek egymást.” (1Tessz 4,9.) Gondolunk időnként Isten e kihívására, és kérjük tőle, taníts meg minket testvérként élni?

Ha ez a hit műve, a testvéri élet arra is felszólít, hogy hittel tekintsek a testvéremre, korlátaira, a haladásban elérhető kapacitására, ahogyan saját korlátaimra és képességeimre is, megújuló, kontemplatív szemlélettel. Számomra világosságot gyújtott Raissa Maritain egy írása, amit igen szépen találok:

„Ha irgalmasnak és együtt érzőnek kell lennünk felebarátunkhoz, ez annál inkább érvényes, minél inkább ismerjük fő hibáját. Az első megmozdulás, hogy nagyon komolyan, sőt teljes szeretettel hordozzuk őt, mivel ez egy olyan gyengeség, amely megszentelhet, mivel egyedül Isten képes hordozni és meggyógyítani őt. Testvéreink nagy hiányosságai olyanok, mint a mezítelenség, amelyet nem nézegethetünk. Mindenki Isten színe előtt hordozza nyomorúságait, alázattal, könyörögve gyógyulásért. Ez az isteni tekintet láthatja teljes mezítelenségünket és minden mezítelen öelőtte, aki gyógyít és világosságba öltöztet.” (Journal de Raissa. 54.o. Œuvres Complètes XII.206.)

NÉHÁNY FELFEDEZETT ÖSVÉNY

Amikor a testvérek elkezdtek a kis fraternitásokat a 40-es évek végén, nem tudhatták még előre, hogy ez mit jelent majd a testvéri és közösségi élet területén. S mindenekelőtt annak értelmében, hogy tágra nyitották az ajtókat azok előtt, akik körülvettek bennünket. A testvériségek sokat kaptak ezen osztozás útján. Össze kell gyűjtenünk mindazt, amit az emberekkel történő osztozás nyomán kaptunk, és tanultunk. Megtanítottak arra, hogy egymás testvérei legyünk. Nem akarom ezt most megtenni, de lélekben ezt ébren kell tartani

Nem láthatjuk előre, hogy milyen sajátos nehézségekkel találjuk még szembe magunkat. E kihívások közül a legfőbb az, hogy régóta kevesen vagyunk. Hogyan tud két, (s ez a gyakoribb) vagy három testvér együtt élni évek hosszú során át? Vannak testvérek, akik rekordokat döntenek: 25-30 éve élnek együtt. Jól tudjuk, hogy

miért akarjuk ezt, hogy megőrizzük fraternitásaink rugalmasságát és szükséges diszkrécióját az egyszerű környezetbe illeszkedéssel. Amióta többen vagyunk, már struktúrára van szükségünk.²¹

De meghalljuk azt is, amit a pszichológusok mondanak: hosszú időn át két embernek egy közösségben élni, akik nem házastársak, a legnehezebb szituáció. Nem azt mondják, hogy lehetetlen, de ha erre kötelezik el magukat, igen figyelmesen kell alakítani a kapcsolatot. Ez a helyzet pszichikailag nehéz vagy azért, mert fuzionált magatartáshoz vezethet, vagy azért, mert a személyiség mély nehézségeit ébresztheti fel, és feszültségekhez és konfliktusokhoz vezethetnek, amelyek önmaguktól nem oldódnak meg és igen gyakran meneküléshez vezetnek, vagy az egyik, de akár mindkét fél eltírásához vezetnek. Semmiképpen nem segít a fraternitáson belüli növekedésben.²²

Hogyan dolgozzunk azon, hogy lehetségessé, fejlődőképpé váljék az ilyenfajta élet? Sok testvér beszélhetne itt tapasztalatairól, néhányan önmagukon dolgoznak egy pszichológussal, vagy részt vesznek PRH típusú találkozókra, vagy az enneagram segítségét veszi igénybe. Több fraternitás közös munkával ilyenfajta segítséget vesz igénybe. Többen mondják, hogy ez sokat segít. Mások kommunikációs képzésben vesznek részt. Megvannak ennek a törvényszerűségei és ezek megismerése segít abban, hogy elkerüljük a haszontalan konfliktusokat. Néha viszont bizalmatlanok vagyunk a pszichológussal és eszközeivel szemben. Nem old meg mindent ez igaz, de annyiban segít, hogy elfogadjuk, hogy önmagunkat megismerjük és elfogadjuk, előkészíti a kegyelem és a szeretet útját, amely nem tudja leküzdeni a leküzdhetlent, (kivéve, ha csoda történik, ami viszont nem a megszokott megoldás.) Azt hiszem, hogy képzésünkben figyelni kell az emberi személy fejlődésére és félelem nélkül vegyünk igénybe segítséget.

Abban is hiszek, hogy találékonynak kell lennünk egymás megsegítésében, hogy ki tudjunk lépni fraternitásaink életének szűk köréből. Itt is van bőven tapasztalatunk. Vannak a fraternitás életében olyan mozzanatok, amikor nem kell félni a segítségnyújtástól: különleges helyzetekben, amikor például egy testvér visszatér régiójába a tanulmányi évek után, vagy egy hosszabb távollét után, vagy új fraternitás létrehozásakor, vagy amikor egy testvér olyan fraternitáshoz kapcsolódik, ahol már kialakult életritmus fogadja. Igen fontos egy külső testvér segítsége. Ez a külső testvér könnyebben kimondhatja benyomásait, hozzásegíthet ahhoz, hogy pontot tegyünk valamire, hogy összeüljünk, és jól áttárgyaljuk az új életszakaszt. (Ez a külső segítség más is lehet, nem csak testvér.) Sok fraternitás így tett és jónak tartják ezt a lépést.

Azt hiszem, ide tartozik a fraternitás tervének gondolata. Gyakran úgy születik meg egy fraternitás, hogy szeretnénk egy adott környezetben letelepedni. Ezt előkészítjük, igyekszünk megismerni az embereket és egyszer csak megérkezik egy új frère. Hozzá kell-e idomulnia a már meglévő színekhez? Nem lenne ez jó alkalom arra, hogy leüljünk, és mindenki elmondja, hogy mit szeretne tenni ezen a helyen, esetleg új dolgot bevezetni, kihasználni az alkalmat, hogy újra értelmezzük életünket? Meghallgatni az újonnan érkezőt, figyelembe venni vágyait, a szempontokat, ahogyan ő látja az életünket? Néhány régió sokat dolgozott már ezen a kérdésem a személyes terv, a fraternitás, a régió terve kapcsán. Beszámolhatnának róla.

Ha nem is jelentkeznek nagy konfliktusok, egy másik veszély, amely az egészen kis fraternitásokban fenyeget bennünket: a rutin. Régen ismerik egymást (úgy gondolják), minden jól megy, nincs már miről osztozniuk. Hogy egy kis lélegzethez jussunk, úgy láttam néhány fraternitásban vagy néhány testvérral, hogy közös megegyezéssel kértek, hogy egy másik testvérral egy másik fraternitásban lehessenek. Gyakran meglátogatom őket. Mivel megbíznak benne, azt kéri tőle, hogy a látogatásokon kívül élet revízióra ösztönözzék, itt beszéljék meg egymás között mindazt, amit egyedül nem tud megoldani. Ugyanakkor egy régióban a fraternitások között „testvér-fraternitásokat” (jumelages) hoznak létre a régiótalálkozók előkészítésére. Először azt kérdezték, hogy is fog ez működni, de mindenki azt kérte, hogy másodszor is találkozzanak, most már nem a régiótalálkozó előkészítése miatt.

Ezek a próbálkozások azoknak a frèreknek is adhatnak ötleteket, akik egyedül élnek egy másik fraternitás közelében, ahol többször találkoznak a magányosan élők. Ilyen is létezik már.

Ezek a találkozók nem csak megszokásból jönnek létre és nem is csak azért, hogy a szabályokat betartsuk, (bár a konstitúció ajánl hasonló dolgot,) hanem hogy tetteinkkel megvalósítsuk, hogy testvérként élni küldetést jelent, amelyet megkaptam, és amelyhez hű akarok maradni testvéreimmel együtt.

²¹ A Konstitúció, amely ismeri a beilleszkedés feltételeit, precízen fogalmaz. „közösségük 3-4 testvérből áll. E szerény létszám, amelyet a szegényekkel való osztozás indokol, a testvérek ténylegesen kölcsönös segítségét igényli” (Art. 66.) Meg kell kérdeznünk önmagunktól, hogy mi indokolja a két testvérből álló fraternitások szaporodását. Nehéz tovább fenntartani a fraternitást, amikor testvérek távoznak el? Vagy félünk attól, hogy új fraternitást hozunk létre új környezetben?

²² Egy kiegészítő megjegyzés: Kétségtelenül nincsenek mágikus számok. Fontos szemponthoz érkezhetünk a milióban is, ahol élünk. A déli országokban élő testvérek gyakran megjegyzik, hogy náluk kettő az nem közösség. De északon is nagy toleranciával beszélnek a homoszexualitásról, homoszexuális házasságokról. Nem biztos, hogy a kétfős fraternitások láttán spontán, azonnal a testvéri közösségre gondolnak.

Azt a kérdést is feltenném, hogy e kapcsolatok biztosítása régiók dolga lenne-e? Bizonyos esetekben ez így van, de nem feltétlenül mindig. A regionális szerepe, hogy összehangoljon, örködjék a fölött, hogy éljenek a testvéri kapcsolatok és biztosítsa, hogy nehéz időszakokban a testvérek ne maradjanak egyedül. De a regionálisok változnak, ezeknek a kapcsolatoknak pedig tartósan kell működniük. Így tehát talán jobb, ha a regionális segíti a fréreket, hogy válasszanak „kísérőt”, akiben megbíznak.

Úgy látom, hogy egy másik kihívás: életünk eléggé túlterhelt a munka és az emberi kapcsolatok miatt. Lakásunk gyakran kicsi, nélkülözzük az intimitást. Azt hiszem, hogy ez azt igényli tőlünk, hogy figyeljünk egy olyan mozzanatra, amit néha elhanyagolunk: kellő élettérre van szükségünk. Nem feltétlenül fizikai térre gondolok, de a lélegzetvételre és az ehhez szükséges klímára. Remélem, jól gondolom. Egyszerűen vágyódom azután, hogy kedvemre lehessünk együtt, és érezzem ennek az ízét. Meg kell tanulnunk, hogy megismerjük egymást és tartsuk tiszteletben ezt az igényt. Állandóan tanulnunk kell, hogy egyszerűek és igazak legyünk. Gyakran arra neveltek bennünket, hogy szentebb dolog, ha nem mutatjuk meg, mire van szükségünk, mire vágyódnunk, mitől félünk. Azt hiszem, hogy ez tévedés. Sokkal szentebb dolog igaznak lenni. „15 éve vagyunk együtt, és nem tudod, hogy ezt nem szeretem?” De hogyan tudná, ha sohasem mondtam neki? Vannak olyan belső dolgok, amelyek áttetszők, de általában be kell vezetnem a másikat belső világomba. Ez egyébként olyan ajándék, amellyel jelét adom annak, hogy ő a testvérem. Vannak fraternitások, ahol így osztoznak: mire van szükségem? Mitől félek? A tapasztalat, így mondják a testvérek, segíti az elgondolásokat.

Általában nagyon készségesek vagyunk mások befogadására és örülünk, amikor minket befogadnak, de néha ez annyira igénybe vesz, hogy nem marad hely egymás számára. Nehéz erről beszélni. Nem akarjuk bezárni az ajtókat, de szenvedünk és megvisel minket. Ezzel szembeülve ismerek olyan fraternitásokat, ahol elhatározták, hogy egy estét magukban töltenek. Közölték ezt barátaikkal, akik megértették, és tiszteletben tartották elhatározásukat. Mások - mivel nehéz az ajtót zárva tartani, - elhatározták, hogy együtt mennek el egy „havi visszavonulásra” amikor pihennek, beszélgetnek, imádkoznak.

Néhány tapasztalat, amit szerettem volna megosztani veletek. Nem túlkomplikált dolgok ezek, de bátorságot és döntést igényelnek. Úgy gondolom, hogy nem tudunk előre haladni, csak ha meggyőződünk arról, hogy ez segít abban, hogy testvérként éljünk, hogy mindennek mély lelki értelme van és az élet forrása lehet a világ számára. Rendszeresen szükség van arra, és erről szólok még, hogy összeüljünk, és újra értékeljük a tennivalókat és az utat, amerre életünk vezet. A barátsággal nőhet a bizalom, amelynek következménye, hogy megismerjük az együtt töltött időket, sőt másokat is beengedjük belső kertjeinkbe, testvérré fogadjuk őket, és elfogadjuk, hogy ők is testvérünknek tartsanak. Nagyon szeretem egy fiatal testvér reagálását az élet-osztozásról: „Nem félek attól, hogy mások megmondják nekem, hogy mi a jó bennem és mi az, amiben meg kell térnem, mert tudom, hogy itt senki sem akar engem birtokolni.” Alapvető magatartás ez: bizalom abban, hogy együtt helyesebb úton járunk. Ez kezdetben nem volt adottság, lassan épül fel, de lehetséges.

Ajánlanék még egy ösvényt, amiről nem tudom, hogy felfedeztük-e már. Azt hiszem, hogy időnként rá kellene szólni magunkat, hogy megünnepeljük azt, hogy testvérként elköteleztük magunkat a közösségi életre: újra kimondjuk, hogy együtt akarunk haladni ebbe az irányba és ennek újra tudatára ébredünk. Felidézni a megtett utat, kimondanánk vágyainkat, bocsánatot kérnénk egymástól, stb.... Ezt egy élet-osztozás kapcsán, vagy a bocsánat megünneplésével meg lehet tenni, vagy fogadalmaink megújításával újra testvérként elköteleznénk magunkat. Miért ne lehetne egy ünnepi vacsora egy étteremben, mint egy családban, ahol megünneplik a házassági évfordulót. Sokat beszélek az osztozásról, eszmecserékről, de semmit sem mondtam a gyengédségről, a szeretet emberi légköréről. Egy testvér mondta nekem egyszer: „Úgy tudom a testvéremnek megmondani, hogy szeretem, hogy készítek neki egy finom ebédet.”

Nem közöltem a testvérek vagy fraternitások nevét, akik megpróbálják járni ezeket az utakat. Magukra ismernek majd és arra hívom őket, hogy maguk szóljanak majd minderről. Külön köszönetet mondok a fiatal frérek fraternitásainak, akikkel az elmúlt években találkoztam. Sokat tanultam tőlük, mivel olyan fontosnak tartják, hogy testvérek legyenek és egyre több eszközt felhasználjanak arra, hogy azokká váljanak. Ne mondjuk ki túl hamar, hogy a testvéri életbe egyszerűen belemenekülnek. Újra felfrissítik azt a lelkesedést, ami bennünk is megvolt, amikor beléptünk a fraternitásba. Élt bennünk a vágy, hogy életünket nagyon szeretett testvérünknek és Urunknak adjuk, nagy vágy, hogy minden embert testvérünknek tekintsünk, és együtt járjunk testvéreinkkel, mert „A megvédett testvér olyan, mint a bevehetetlen város.” (Péld.18.19.)

„A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme legyen veletek, testvérek.”(Gal.6,18.)²³

²³ A TOB megjegyzése: Ez az egyedüli levél, ahol a „testvérek” szerepel a záró üdvözlésben. Szándékos felhívás ez. Bárcsak újra megtalálnánk a Galatáknál a teljességet, az egyedüli forrást: Urunk Jézus kegyelmét!

MELLÉKLET

GIANG ÖRÖK FOGADALMA

Márk: Giang testvérem, Amikor a feltámadt Jézus tanítványaival beszélget, Testvéreinek nevezi őket. Amikor Charles de Foucauld Jézusról beszél, „nagyon szeretett testvérenek és Urának szólítja Őt és arra vágyódik, hogy az emberek, akik közelednek hozzá, megismerjék őt, testvérüknek tartsák. Az ő nyomdokait követve akarsz-e testvérré válni?

Giang: Igen, akarok.

Márk: Testvérként élni azt jelenti, hogy elismered, hogy valamennyiünknek közös Atyja van és engeded, hogy növekedjék benned a fiúi szeretet. Testvérnek lenni azt is jelenti, hogy Jézus a mi idősebb testvérünk. Szünet nélkül keressük arcát és engedjük, hogy szívének vonzáskörébe kerüljünk. Testvérnek lenni azt is jelenti, hogy minden ember, akivel találkozol, férfiak és nők egyaránt a testvéreid és így szereted és szolgálod majd őket. A kontempláció és a szív nyíltságának ezen az útján végérvényesen elkötelezed-e magadat?

Giang: Igen, ezt akarom.

Márk: Azt kéred, hogy végérvényesen Jézus Kistestvéreinek közösségéhez tartozz. 13 velünk töltött év után jól ismered közösségünket. Szép a fraternitás, mert szép hivatást kapott: osztozni az emberek életében, különösen azokéban, akiket az emberek testvéri közösségéből kizártak, hogy közzöljük velük, hogy Isten valamennyiünket szereti és mindannyiuk élete értékes, hogy továbbra is higgyenek a szeretetben. A világnak szüksége van a testvéri közösségekre. A fraternitás e küldetésében véglegesen elkötelezed-e magadat?

Giang: Igen, ezt akarom.

Márk: Tudod-e, hogy mit jelent a fraternitás élete, milyenek a világosság és sötétség napjai. Bizonyos napokon megtapasztalod majd, hogy könnyebb a külső embereket szeretni, mint a testvéreidet, akikkel együtt élsz. Máskor érzed majd, hogy a fraternitás nagy erőt ad, megtart téged és sok örömet nyújt. Igazi testvéri közösséget teremteni, lelkesítő feladat, amelyhez lendületre és erőre van szükségünk. Elkötelezed-e magadat velünk együtt e cél érdekében?

Giang: Igen, ezt akarom.

Márk: Mi is elkötelezzük magunkat és segíteni fogunk téged, hogy megmaradj ezen az úton. Testvérré szeretnél válni, és ebben segít szegénységi fogadalmad, elkötelezettséged az egyszerű és osztozó életre. Abban a világban, ahol néhány ember bővelkedik, de nagy tömegek nélkülöznek mindent közössé tenni, semmit meg nem őrizni, hogy felszabaduljon és megnyíljon szíved a világ szenvedései felé. El akarod kötelezni magadat véglegesen ezen az úton?

Giang: Igen, ezt akarom.

Márk: Akarsz-e a szegények iskolájába járni? Meg akarod-e tanulni tőlük, hogyan kell küzdeni az életért, hozzájuk tartozol-e az osztozás gesztusain keresztül és hálát adsz-e mindenért, amid van?

Giang: Igen, ezt akarom.

Márk: Vállalod-e a tisztaság fogalmát, hogy nem kötsz házasságot, e fogadalmaddal elkötelezed magadat arra, hogy szeress teljes szívedből. Nem éled meg a jegyes szeretetét jegyese iránt, sem az apa gyermekeihez fűződő szeretetét, de tanúságot tehetsz arról a világban, hogy testvérként szeretsz, ami köztünk az Isten Országának megvalósuló jele. Jézus, a testvéred kéri a szívedet, és megtanít arra, hogy feltétel és félelem nélkül szeress. El akarod e magadat kötelezni véglegesen a barátság ezen útján?

Giang: Igen, ezt akarom.

Márk: Giang, mindent a kezekben tartasz, ami az életedhez szükséges, hogy így lépj be a bárkába. Az engedelmisség fogadalmával, amelyet kimondasz, azt választod, hogy testvéreiddel jársz, hogy velük együtt Isten akaratát keresd. Arra kötelezed magadat, hogy aktívan részt vegyél a közös keresésben, és jó szívvel fogadd, amit az Úr mutat. A testvéri keresésnek ezen az útján mindvégig el akarod-e kötelezni magadat?

Giang: Igen, ezt akarom a ti segítségetekkel és az Úr segítségével.

Márk: Nagy öröm számunkra, hogy véglegesen magunk közé fogadhatunk. Hálát adunk az Úrnak a vágyért, amelyet szívedbe ültetett, és megígérjük, hogy veled együtt járunk, hogy bátorítsunk, és mindhalálig megőrizzünk téged. Most tehát amikor elkötelezed magadat, nem vagyunk itt egyedül. Láthatatlan sokaság vesz körül minket, akik hűségesek voltak az Isten és testvéreik szeretetében. Köztünk itt van édesapád, családod tagjai, barátaid, akik már Isten színe előtt élnek, ázsiai elhunyt testvéreink: Hoang, Paul és Ben. Kérjük az ő segítségüket és oltalmukat mára és egész életünkre.